

Савремени румунски језик 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан студијски програм Румунски језик и књижевност

Циљ предмета

Упознавање студената са законитостима савременог румунског језика у области фонетике.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из фонетике и правописа румунског језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Фонетска структура и фонолошки систем савременог румунског језика. Вокали, консонанти, семивокали, дифтонзи, трифтонзи. Анализа гласова савременог румунског језика са акустичко-физиолошког аспекта. Глас, фонема; основна варијанта; позиционе варијанте; фонолошка опозиција; неутрализација фонолошке опозиције; фонолошки систем румунског језика; вокални фонеме, консонанти, дифтонзи. Квантитет. Квалитет. Фреквенција фонема у румунском језику. Слог; акценат; интонација; ритам у савременом румунском језику. Ортографска норма. Принципи ортоепије; принципи ортографије. Фонетска транскрипција.

Практична настава:

Ортографске и ортоепске вежбе.

Литература

*** (2005). *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic*. București: Academia Română.

Roseti, Alexandru (1967). *Introducere în fonetică*. București: Editura Științifică.

Vasilie, Emanuel (1965). *Fonetica limbii române*. București: Editura Științifică.

Румунска књижевност 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, израде колоквијума, урађених домаћих задатака (прочитана дата литература) и активности на часу.

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју почетак писане речи на румунском језику, почетак румунске књижевности – од првог писаног текста на румунском до почетка модерне књижевности (половине 19.века).

Исход предмета Усвајање знања; студенти су у стању да разумеју стару румунску књижевност, хроничаре, хуманисте и просветитеље као и премодерне писце и њихова дела. Знају да самостално интерпретирају прочитано дело. Критички размишљају о прочитаним делима и о теоријама и аргументима појединих књижевних критичара и теоретичара.

Садржај предмета

Теоријска настава

Стара књижевност (од XV до прве половине 19.века). Словенски периоди и црквена књижевност. Прве штампане књиге (на црквенословенском). Први румунски текстови. Правни и други документи писани на румунском. Правни и други документи писани на румунском; писмо бојара Њакшуа; ротацизирајући (марамурешки) текстови; Палиа из Орашtie. Ђакон Кореси и његов штампарски рад; Митрополот Варлаам, дело; Митрополит Дософтеј, дело; Антим Ивиреанул и његово дело; Молдавски хроничар; Мунтенски хроничари. Песници Вакарешти и њихова дела; Костакe Конаки и његово дело, Узроци и појаве ердељске (латинистичке школе) у Трансилванији. Самуил Мику-Клајн, живот и дело; језички назори; увођење латинице; Георге Шинкај, дело. Петру Мајор и његови теоријски ставови о настанку румунског језика; Георге Лазар, дело; Јон Будај Делеану, дело; Писци *пашоптисти* (који су стварали у периоду око 1848. године): Јон Хелијаде Радулеску, дело; Григоре Александреску, дело; Михаил Когалнићану и часопис *Dacia literară*. Антон Пан и његово дело, Василе Крлова и његово дело.

Практична настава:

Проучавање првих румунских текстова писани ћириличним писмом, првих текстова писани латиницом; проучавање и анализа првих штампаних текстова на румунском језику; књижевна анализа првих модерних дела на румунском језику.

Литература

Cartoian, Nicolae (1980). *Istoria literaturii române vechi*. Bucureşti: Editura Minerva.

Călinescu, George (1998). *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Oneşti: Editura Aristarc.

Manolescu, Nicolae (1976). *Istoria critică a literaturii române*, vol. I. Buucureşti: Editura Minerva.

Piru, Alexandu (1981). *Istoria literaturii române de la început până azi*. Bucureşti: Editura Univers.

Увод у румунистику 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Студент треба да је уписан на I годину студијског програма: Румунски језик и књижевност и да је испунио све предиспитне обавезе предвиђене програмом.

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју румунску историју, културу и цивилизацију, развој румунског језика и књижевности од њених почетака до данас.

Исход предмета:

Усвајање знања; Студенти су у стању да разумеју румунску историју, културу, развој румунског језика и књижевности од њених почетака до данас.

Садржај предмета:

Географски положај Румуније и подела Румуније; Демографске карактеристике Румуније; Букурешт, главни град Румуније; Докази о настанку Румуна; Територија настанка Румуније; Историја Румуније—главна дешавања; Латински вулгарни и латински писани језик; Први народи на територији тадашње Румуније; Дачани и Римљани; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Први румунски владари; Политичко уједињење Румунских Држава; Димитрије Кантемир и Константин Бранковеану; Револуција из 1821. године и Тудор Владимиреску; Револуција 1848. године; Формирање модерне румунске државе Румуније; Први светски рат у Румунији; Други светски рат у Румунији; Румунија данас. Први писани споменици на румунском тлу.

Литература:

Coteanu, Ion (1981). *Structura și evoluția limbii române (de la origini până la 1860)*. București: Editura Academiei.

Lovinescu, Eugen (1972). *Istoria civilizației române moderne*. București: Editura Științifică.

Tănase, Alexandru (1973). *Cultură și umanism*. Iași: Editura Junimea.

Савремени румунски језик 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 2

Циљ предмета

Упознавање студената са законитостима савременог румунског језика у области морфологије.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из морфологије румунског језика, до глагола.

Садржај предмета

Теоријска настава

Граматичка структура. Морфолошка структура речи, врсте речи. Именице. Заједничке, властите и збирне именице (род, број, сингуларија и плуралија тантум, синтаксичка функција падежа). Типови дефлекција са морфолошког аспекта. Придеви. Категорија придева према облику. Дефлекције придева с обзиром на позицију именице. Степени поређења. Придеви са утврђеном топицом. Придевске локације. Члан. Одређени члан: прави одређени члан, посесивни или генитивни члан; придевски или демонстративни члан. Неодређени члан. Бројеви. Категорија бројева: кардинални (прави кардинални, дистрибутивни, мултипликативни, адвербијални, функционални, именски и редни). Употреба бројева. Глаголи. Прелазни и непрелазни. Коњугације. Особеност личних облика, глаголских начина и глаголских времена у савременом румунском језику. Неправилни глаголи. Морфолошки и синтаксички ауксилијари. Глаголи модалитета и аспекта. Прилози. Предлози. Везници. Узвици.

Практична настава:

Говорне и писмене вежбе које прате теоријски део наставе и имају за циљ примену стеченог знања из морфологије.

Литература

Avram, Mioara (1986). *Gramatică pentru toți*. București: Editura Academiei R.S.R.

Popescu, Ștefania (1983). *Gramatica practică a limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

*** (1984). *Sinteze de limba română*. București: Editura Albatros.

Toșa, Alexandru (1983). *Elemente de morfologie*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.

Румунска књижевност 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 1; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године.

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју развој румунске књижевности XIX века (изузев великих румунских класичара), да се студенти упознају са књижевном критиком у вези са тим периодом као и са почецима истраживања румунских народних умотворина.

Исход предмета Усвајање знања; студенти знају да тумаче развој румунског језика и књижевности од појаве првих премодерних песника до утицаја европске књижевности на поједине писце. Студенти су упознати са првим збиркама народних умотворина и критички су у стању да интерпретирају најзначајнија дела народне румунске књижевности.

Садржај предмета *Теоријска настава*

Костаке Негруци, живот и дело; Василе Александри, живот и дело; Богдан Петрићејку Хашдеу, живот и дело; Александру Одобеску, живот и дело; Николае Филимон, дело. Наставак идеја генерације писаца пашоптиста. Покрет *Омладина* (Junimea) и часопис *Convorbiri literare*. Титу Мајореску, ментор круга, живот и дело, Јакоб Негруци. Утицај немачке филозофије на румунску књижевност овог периода. Периодизација књижевности 19. века и часописи. Прва истраживања народних румунских умотворина и подела народне књижевности на родове и врсте. Утицај народних умотворина на писање појединих писаца овог периода.

Практична настава: Вежбе

Интерпретација књижевних дела XIX века. Проучавање текстова писаца генерације постпашоптиста. Проучавање књижевне критике о овом периоду. Анализа народних румунских умотворина.

Литература

Călinescu, George (1998). *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Onești: Editura Aristarc.

Datcu, Iordan (1985). *Literatură populară*. București: Minerva

Densusianu, Ovid (1985). *Literatura română modernă*. București: Eminescu.

Ibrăileanu, C. (1957). *Studii literare*. București: Editura Tineretului.

Murărașu, D. (1977). *Literatura populară*. București: Minerva.

Piru, Alexandu (1981). *Istoria literaturii române de la început până azi*. București: Editura Univers.

Увод у румунистику 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Положен испит из Увода у румунистику¹; да су студенти испунили све предиспитне обавезе предвиђене програмом.

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју румунску историју, културу, развој румунског језика и књижевности .

Исход предмета:

Усвајање знања; Студенти су савладали градиво из румунске историје, културе, цивилизације, румунског језика и књижевности.

Садржај предмета:

Настанак румунског језика; Како је стигао латински језик у Дакију; Романизација; Аутохтони румунски језик; Латинска основа румунског језика; Речи трачанско-дачанског порекла; Појава румунског језика и територија настанка румунског језика; Речи словенског порекла у румунском језику; Проторумунски, дијалекти и поддијалекти румунског језика; Лингвистички историјски контакти; Модерни лингвистички контакти; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Први текстови на румунском језику писани латиницом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела. Најзначајније личности у културном и уметничком свету Румуније; Највећи румунски композитор, Ђорђе Енеску; Највећи румунски вајар, Константин Бранкуси; Највећи румунски сликари: Николае Григореску и Штефан Лукијан; Цркве и манастири у Румунији; Музеји, споменици културе и меморијалне куће у Румунији; Савремени румунски филм, позориште, балет; Румунски фолклор; Румунска народна музика и народна ношња; Обичаји Румуна; Природне лепоте Румуније.

Литература:

Avram, Mioara, Sala, Marius (2001). *Faceți cunoștință cu limba română*, Cluj: Echinox.

Kamla, Margareta (1996). *Românul Brâncuși*. Sibiu: Editura Thausib.

Lovinescu, Eugen (1972). *Istoria civilizației române moderne*. București: Editura Științifică.

Савремени румунски језик 3

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 2

Циљ предмета

Упознавање студената са законитостима савременог румунског језика у области морфосинтаксе.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из морфосинтаксе румунског језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Глаголи. Прелазни и непрелазни. Коњугације. Особеност личних облика, глаголских начина и глаголских времена у савременом румунском језику. Неправилни глаголи. Морфолошки и синтаксички ауксилијари. Глаголи модалитета и аспекта. Директни и индиректни говор. Прилози. (за место, време, начин). Предлози. Употреба предлога. Везници. Употреба везника. Узвици.

Практична настава:

Говорне и писмене вежбе које прате теоријски део наставе и имају за циљ примену стеченог знања из морфосинтаксе.

Литература

Avram, Mioara (1986). *Gramatică pentru toți*. București: Editura Academiei R.S.R.

Popescu, Ștefania (1983). *Gramatica practică a limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

*** (1984). *Sinteze de limba română*. București: Editura Albatros.

Toșa, Alexandru (1983). *Elemente de morfologie*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.

Румунска књижевност 3

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 2; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, урађених домаћих задатака и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године.

Циљ предмета

Упознавање студената са развитком румунске књижевности од појаве покрета „Омладина“, са делима великих румунских класичара и са књижевном критиком у вези са тим периодом.

Исход предмета Усвајање знања; студенти су у стању да разумеју румунску књижевност XIX века, знају да критички размишљају о теоријама појединих књижевних критичара. Знају да тумаче развој румунског књижевности од појаве покрета „Омладина“ и часописа *Convorbiri literare*. Знају да интерпретирају и анализирају ликове и дела великих румунских класичара.

Садржај предмета

Теоријска настава

Михај Еминеску, живот и дело – етапе песниковог уметничког развоја; антумна и постхумна поезија, утицај филозофије и фолклора на песниково стварање; природа и љубав у Еминескуовој поезији. Еминескуова проза и публицистика. Јон Лука Карађале, живот и дело – комедије, једна трагедија, новеле и скице; Јон Креанга, живот и дело – *Сећања из детињства*, приче и приповетке; Јоан Славић, живот и дело – новеле и романи. Улога великих румунских класика у развоју румунске књижевности. Место румунских класика у румунској и европској књижевности. Мањи представници овог правца у румунској књижевности.

Практична настава: Вежбе,

Проучавање текстова и литературе о великим румунским класичарима. Анализа песама песника Михаја Еминескуа: филозофске, песме инспирисане фолклором, љубавне песме. Књижевна анализа Еминескуове прозе. Интерпретација књижевних дела осталих румунских класичара: позоришне комаде, новеле и скице Јона Лука Карађалеа, приче и приповетке Јона Креанга, романи и новеле Јоана Славића.

Литература

Caragiale, I. L (1991). *Nuvele și Povestiri*. Texte comentate. București: Editura „Albatros”.

Caragiale, I. L. (1973). *O scrisoare pierdută*. București: Editura Minerva.

Călinescu, George (1969-1970). *Opera lui Mihai Eminescu*. București: Editura pentru Literatură.

Călinescu, George (1966). *Ion Creangă (viața și opera)*. Prefață de Eugen Simion. București: Editura pentru Literatură.

Eminescu, Mihai (1999). *Opere*. București: Editura Univers Enciclopedic.

Piru, Alexandu (1981). *Istoria literaturii române de la început până azi*. București: Editura Univers.

Puia Bădescu, Marina (1998). *I.L. Caragiale și B. Nușić*. Panciova: Editura Libertatea.

Tomuș, Mircea (1977). *Opera lui I. L. Caragiale*. București: Editura Minerva

Историја румунског народа 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан студијски програм Румунски језик и књижевност.

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју историју румунског народа од праисторијске Дакије, средњовековних хроничара Молдавије, па до средњовековних дешавања на територијама Влашке, Молдавије, Трансилваније и Баната.

Исход предмета:

Студенти су упознати са историјом румунског народа, почев од праисторијске Дакије, од првих хроничара Молдавије, па до средњовековних догађаја на територијама Влашке, Молдавије, Трансилваније и Баната.

Садржај предмета:

Праисторијска Дакија. Палеолит. Мезолит. Неолит. Бронзано доба и најстарији извори о Гетима и Дачанима. Дакија од Буребисте до Деџебала. Римска провинција Дакија. Стварање румунског народа и језика. Словенски утицај. Прве румунске кнежевине. Хроника Анонимуса. Оснивање Влашке и Молдавије. Економски развој у средњем веку. Верска и културна питања. Румунско православље. Оснивање митрополија у Влашкој и Молдавији. Манастири. Културна питања. Словенски језик у цркви и државној администрацији. Румуни у Банату и Трансилванија у средњем веку. У оквирима угарске државе. Румунско племство и сељаштво. Феудални односи. Влашка и Молдавија између Османлија и Угарске. Први сукоби са Турцима. Војвода Мирча. Влад Цепеш. Доба Стефана Великог. Развој историографије 17.-18.века. Средњовековни хроничари Молдавије, и Ердељска школа као и појава румунске модерне историографије у XIX веку.

Литература:

Bărbulescu, Mihai (2002). *Istoria României*. București: Editura Corint.

Papacostea, Ș. (1993). *Românii în secolul al XIII-lea*. București.

Petolescu, C.C. (1995). *Scurtă istorie a Daciei romane*. București.

Савремени румунски језик 4

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 3

Циљ предмета

Упознавање студената са законитостима савременог румунског језика у области лексикологије.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из лексикологије румунског језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Реч – основна јединица језика и њене дефиниције. Звучни комплекс значења – појам. Лексичко и граматичко значење. Критериј класификације речи. Основни и шири лексички фонд. Критериј делимитације речи из „основног фонда“ (фреквенција, стабилност, полисемантизам, продуктивноћ). Структура порекла речи из основног фонда румунског језика. Састав речника румунског језика са историјског аспекта: аутохтони елемент, начини његове делимитације; латински елемент, његово значење; лексички слојеви другог порекла (старословенски, мађарски, турски, новогрчки, српскохрватски, француски). Синоними, антоними, пароними, омоними. Богаћење речи путем позајмица и калкова. Неологизми и лексичке иновације. Прилагођавање позајмљеница фонетским и морфолошким системима румунског језика. Научна терминологија. Богаћење румунског савременог речника интерним средствима. Суфикси и префикси. Етимологија и њени проблеми. Утврђивање етимологије у случају наслеђених и позајмљених речи, као и речи формираних на румунском тлу. Румунска лексикографија. Разни типови речника. Семантика и етимологија. Ономасиологија, топонимија, ономастика.

Практична настава:

Говорне и писмене вежбе које прате теоријски део наставе и имају за циљ примену стеченог знања из лексикологије.

Литература

*** (1993). *Etimologia limbii române*. Timișoara: Editura Amfora.

*** (1970). *Formarea cuvintelor*. București.

*** (1984). *Sinteze de limba română*. București: Editura Albatros.

Tohăneanu, G.I. & Fr. Kiraly (1972). *Limba română contemporană. Lexicologia*. Timișoara.

Румунска књижевност 4

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 3; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, урађених домаћих задатака и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године.

Циљ предмета

Упознавање студената са прозом и поезијом краја XIX и почетка XX века, са правцима у румунској књижевности у овом периоду и са најпознатијим часописима који су се тада појавили као и са њиховим сарадницима. Утицај француске и немачке књижевности на писце овог периода.

Исход предмета

Усвајање знања; студенти су у стању да разумеју румунску књижевност краја XIX и почетка XX века као и часописе са којима су писци сарађивали, као и дела писаца праваца семанаторизам, попоранизам. Студенти су упознати са најпознатијим натуралистичким делима у румунској књижевности и са почетком реализма.

Садржај предмета

Теоријска настава

Константин Доброђану-Герееа и организовање часописа *Contemporanul*; Трајан Деметреску, дело; Дуилу Замфиреску, живот и дело; Барбу Штефанеску Делабранђа, живот и дело; Петре Испиреску, дело; Јосиф Вулкан, дело; часописи *Familia* и *Sămănătorul*; Александру Влахуца, живот и дело; Ђорђе Кошбук, живот и дело; Николаје Јорга, живот и дело. Поезија семанаторизма. Народњачки покрет *попоранизам*: часопис *Viata românească*; естетско –социјална поезија; живот села у правом светлу, реалистички тонови, социјална превирања; Константин Стере; Гарабет Ибраилану; писци попоранизма. Почети реализма и натурализма у румунској књижевности: Јон А. Братеску Војнешти; Калистрат Хогаш, Гала Галактион.

Практична настава:

Проучавање текстова и литературе краја XIX и почетка XX века. Интерпретација дела румунских песника који припадају правцу семанаторизам и попоранизам. Интерпретација реалистичких и натуралистичких дела.

Литература

Ciopraga, Constantin (1970). *Literatura română între 1900 și 1918*. Iași: Editura Juminea.

Coșbuc, George (1960). *Balade și idile*. București: Editura Tineretului.

Delavrancea, Barbu (1961). *Apus de soare: Teatru*. București: Editura Minerva.

Goga, Octavian (1964). *Poezii*. București: Editura Tineretului.

Macedonski, Alexandru (1967). *Versuri*. București: Editura Tineretului.

Maiorescu, Titu (1998). *Critice*. București: Editura Albatros.

Piru, Alexandu (1981). *Istoria literaturii române de la început până azi*. București: Editura Univers

Историја румунског народа 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Историје румунског народа 1

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју историју румунског народа, почев од XVI века до краја XX века, утицај балканских народа на румунску културу, језик и књижевност.

Исход предмета:

Студенти знају и разумеју најзначајније моменте из историје румунског народа, почев од XVI века до краја XX века, утицај балканских народа на румунску културу, језик и књижевност.

Садржај предмета:

Румуни у XVI веку. Култура и црква. Михајло Храбри. Антиосманлијска политика и међународни односи. Освајање престола Трансилваније и Молдавије. Влашка и Молдавија у XVII и почетком XVIII века. Василе Лупу и Матеј Басараб. Препород у области културе. Константин Бранковеану и Димитрије Кантемир. Трансилванија у XVII веку. Банат под османлијском влашћу 1552-1718. Ратови Аустрије против Османлија. Доба фанариота. Румуни у Хабзбуршкој монархији у XVIII веку. Влашка и Молдавија од Тудора Владимирескуа до Револуције 1848-49. Револуција у Влашкој, Трансилванији и Банату. Стварање румунске модерне државе. Уједињење Влашке и Молдавије. Реформе Александра Јоана Кузе. Владавина Карола I. Рат за независност. Трансилванија и Банат у XIX и почетком XX века. Румунија у Првом светском рату. Успон тоталитаризма – Гвоздена гарда. Диктатура краља Карола II. Румунија у Другом светском рату. Румунска војска на Источном фронту. Августовски преврат 1944. Под комунистичким режимом 1947-1989. Румуни у западном Банату до 1918. Румуни у југословенском Банату 1918-2000.

Литература:

Pop, Ioan-Aurel, Bolovan Ioan (2004). *Istoria României, compendiu*. Cluj-Napoca: Institutul Cultural Român.

Popi, Gligor (1998). *Românii din Banatul sârbesc (1941-1996), vol.II*. Panciova.

Ștefan, Gh. (1973). *Formarea poporului român și a limbii sale*. București.

Савремени румунски језик 5

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 4

Циљ предмета

Упознавање студената са законитостима савременог румунског језика у области синтаксе просте реченице.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из синтаксе просте реченице.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дефиниција и предмет синтаксе. Значај проучавања синтаксе. Синтакса реченице. Општи појмови, врсте реченица према структури. Предикат и предикатска реченица. Субјекат и субјекатска реченица. Проблеми слагања. Прави објекат и објекатска реченица. Прилошке одредбе и одредбене реченице. Предикативни суплиментарни елемент и предикативна суплиментарна реченица. Еквивалентне конструкције. Ред речи у реченици.

Практична настава:

Говорне и писмене вежбе које прате теоријски део наставе и имају за циљ примену стеченог знања из синтаксе просте реченице.

Литература

Bulgăr, Gheorghe (1968). *Limba română. Sintaxa și stilistica*. București.

Guțu-Romalo, Valeria (1973). *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*. București.

Popescu, Ștefania (1983). *Gramatica practică a limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Șerban, Vasile (1975). *Sintaxa limbii române*. București.

Румунска књижевност 5

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 4; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, урађених домаћих задатака и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године

Циљ предмета

Упознавање студената са првим идејама и теоријама о симболизму, са утицајем француског симболизма на румунске песнике и са најпознатијим часописима тог периода. Упознавање студената са карактеристикама румунског симболизма као и са делима највећих румунских симболиста.

Исход предмета

Усвајање знања; студенти су у стању да разумеју прве идеје и теорије о симболизму, утицај француског симболизма на румунске песнике и најпознатије часописе тог периода. Студенти су упознати са карактеристикама румунског симболизма као и са делима највећих румунских симболиста.

Садржај предмета

Теоријска настава

Прве идеје и теорије о румунској симболистичкој поезији у Румунији. Карактеристике румунског симболизма. Најзначајнији представници румунског симболизма: Александру Маћедонски, дело; часопис *Literatorul*. Симболизам: часопис *Viata noua*, на чијем је челу Овид Денсушјану (живот и дело). Представници овог правца: Димитрије Ангел, живот и дело, Јон Минулеску, живот и дело, Ђорђе Баковица, живот и дело. Други часописи који преузимају ову оријентацију; Михаил Драгомиреску, критичар (дело).

Практична настава:

Проучавање текстова и литературе о румунском симболизму и о утицају француске књижевности на румунску књижевност са почетка XX века. Интерпретација дела румунских песника који припадају правцу симболизма.

Литература

Bote, Lidia (1968). *Antologia poeziei simboliste românești*. București: EL.

Călinescu, George (1998). *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Onești: Editura Aristarc.

Ibrăileanu, Garabet (1968). *Scriitorii români și străini*. București: Editura Pentru Literatură.

Micu, Dumitru (1964). *Literatura română la începutul secolului XX*. București: Editura Pentru Literatură.

Negoîtescu, I. (1992). *Istoria literaturii române*. București: Editura Minerva.

Negoîtescu, I. (1966). *Scriitori moderni*. București: Editura Pentru Literatură.

Simion Eugen (1976). *Scriitorii români de azi*. București: Editura Cartea Românească.

Историја румунског језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан студијски програм Румунски језик и књижевност

Циљ предмета

Упознавање студената са еволуцијом румунског језика – порекло и настанак; појава дијалеката и њихови односи; теорије о настанку румунског језика.

Исход предмета

Студенти су овладали и познају основне чинњенице, појмове и термине везане за историју порекла и настанка румунског језика, знају сличности и разлике међу дијалектима румунског језика и у стању су да их препознају.

Садржај предмета

Теоријска настава

Развој романске филологије са акцентом на развој румунске лингвистике. Место румунског језика међу романским језицима: балкански латинитет, источни романитет, симбиоза са балканским језицима. Румунски језик и његови дијалекти: синтетички преглед. Преглед историјских околности настанка румунског народа и језика: предримско становништво у подножју Карпата; положај Дачана (Гета) међу трачким племенима; римски походи на Дакију и њено покоривање. Колонизација Дакије и њено напуштање од стране Римљана. Теорије о настанку румунског језика. Латинисти и северно-дунавска теорија. Јужнодунавска теорија. Стварање румунског језика на северу и југу Дунава. Заједнички (прарумунски) језик. Покушаји реконструкције прарумунског, методи реконструкције, резултати.

Практична настава:

Проучавање текстова и литературе о пореклу и о теоријама о настанку румунског језика и обрада дијалекатских текстова, са циљем да студенти развију критичко размишљање у вези са овом проблематиком као и да буду у стању да уоче сличности и разлике међу дијалектима.

Литература

Daicoviciu, C. & E. Petrovici (1963). *La formation du peuple romanin et la langue*. București.

*** (1978). *Istoria limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Russu, I.L. (1967). *Limba traco-dacilor*. București.

Југословенско-румунске везе 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Студент треба да је уписан у V семестар студијског програма: Румунски језик и књижевност

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју историју српско-румунских политичких и културних односа кроз векове - I.

Исход предмета

Усвајање знања; Студенти су савладали историју српско-румунских политичких и културних односа кроз векове - I.

Садржај предмета: Увод: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата и романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о „чрним Латинима“ на Балкану (летопис попа Дукљанина) и о прецима јужних Словена на северу Дунава (каршатски басен); Значење речи „Србин“ и „српски“ у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, узајамне посете у другој половини XIX века и у XX веку; Владарске повеље и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, као и њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културтни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, као и за Румуне у сремско-карловачкој митрополији и др.

Литература:

Ванку, Милан (2005). *Српско-југословенско- румунски односи кроз векове*. Београд.

Гавриловић, Никола (1997). *Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове*. Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј.

Flora, Radu (1968). *Relațiile iugoslavo-române*. Panciova: Lumina.

Методика превођења 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан студијски програм Румунски језик и књижевност

Циљ предмета

Упознавање студената са природом превођења, облицима и врстама превођења, као и практична примена стеченог знања.

Исход предмета

Студенти знају да правилно преведу текстове из свакодневног живота, као и једноставније уско-стручне текстове.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Природа превођења. Превођење као облик комуникације. Дефиниције превођења: лингвистичка, филолошка и комуникацијска дефиниција превођења. Теорија и техника превођења. Облици и врсте превођења. Људско превођење. Машинско превођење. Писмено превођење: карактеристике и облици. Превођење стручних текстова - теорија. Појам усменог превођења. Појам консекутивног превођења. Појам симултаног превођења. Превођење у настави страних језика.

Практична настава:

Преводи текстова из свакодневног живота и једноставнијих уско-стручних текстова.

Литература:

*** (2005). *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic*. București: Academia Română.

Ivir, V. (1984). *Teorija i tehnika prevođenja*. Novi Sad.

Tomić, M. (1998). *Srpsko-rumunski rečnik*. Temišvar: Savez Srba u Rumuniji.

Савремени румунски језик 6

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 5

Циљ предмета

Упознавање студената са законитостима савременог румунског језика у области синтаксе сложене реченице.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из синтаксе сложене реченице.

Садржај предмета

Теоријска настава

Синтакса сложене реченице. Општи појмови. Типови сложених реченица. Зависне реченице. Независне реченице. Синтаксички односи између реченица. Слагање времена. Ред реченица у сложеној реченици. Знакови интерпункције и њихова граматичка и стилистичка вредност.

Практична настава:

Говорне и писмене вежбе које прате теоријски део наставе и имају за циљ примену стеченог знања из синтаксе сложене реченице.

Литература

Bulgăr, Gheorghe (1968). *Limba română. Sintaxa și stilistica*. București.

Guțu-Romalo, Valeria (1973). *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*. București.

Popescu, Ștefania (1983). *Gramatica practică a limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Șerban, Vasile (1975). *Sintaxa limbii române*. București.

Румунска књижевност 6

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 5; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, урађених домаћих задатака и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године

Циљ предмета

Упознавање студената са међуратном румунском књижевношћу, са књижевним правцима и часописима који су објављивали реалистичка, традиционалистичка и експресионистичка дела најпознатијих румунских писаца половине 20. века.

Исход предмета

Усвајање знања; студенти су у стању да разумеју тематику и правце међуратне румунске књижевности, најпознатије часописе који су објављивали реалистичка, традиционалистичка и експресионистичка дела румунских писаца половине 20. века.

Садржај предмета

Теоријска настава

Међуратна румунска књижевност: традиционализам и модернизам; реализам као основни правац. Велики романијери и реалисти: Ливиу Ребреану, живот и дело; Хортенсија Пападат-Бенђеску, живот и дело, Ђиб И. Михајеску, живот и дело, Камил Петреску, живот и дело; Ђорђе Калинеску, живот и дело. Традиционализам: часопис *Gândirea* и други часописи сличне оријентације. Традиционалистички писци: Лучијан Блага, живот и дело, Јон Пилат, живот и дело, Ђорђе Топрђану, живот и дело, Јон Агрбићану, дело; Михаил Кодрену, дело. Модернизам: часопис *Zburătorul*: Еуђен Ловинеску, критичар, живот и дело; Александру Филипиде, дело, Јон Барбу, живот и дело,

Практична настава: Вежбе

Анализа дела најпознатијих румунских традиционалиста и модерниста, као и дела великих румунских романијера. Анализа ликова у романима и приповеткама, интерпретирање стихова румунских модерниста. Правци у румунском модернизму, лектура и анализа дела представника ових праваца.

Литература

Blaga, Lucian (1966). *Versuri*. București: Editura Tineretului.

Crohmălniceanu, Ovid S. (1975). *Literatura română între cele două războaie mondiale*. București: Editura Minerva.

Negoîtescu, I. (1992). *Istoria literaturii române*. București: Editura Minerva.

Simion, Eugen (1976). *Scriitorii români de azi*. București: Editura Cartea Românească

Историја румунског језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Историја румунског језика 1

Циљ предмета

Упознавање студената са етимологијом вокабулара румунског језика; утицаји других језика на фонолошки, морфолошки, лексички и синтаксички ниво.

Исход предмета

Студенти препознају и разликују етимологију, облик и настанак лексема и конструкција на свим језичким нивоима у румунском.

Садржај предмета

Теоријска настава

Латински елементи у румунском језику. Елементи из супстрата. Долазак Словена и њихов утицај на румунски језик. Први контакти са Словенима. Задржавање Словена у карпатском базену. Опсег и значај словенског утицаја: утицаји у морфологији, синтакси и стварању речи. Други утицаји на румунски језик: грчки, мађарски, турски. Новији утицаји на румунски језик: пољски, украјински, руски. Модерни утицаји: елементи из француског, италијанског, шпанског, немачког и енглеског језика. Дијалектални контакти са суседним језицима.

Практична настава:

Читање и обрада текста са циљем да студенти увежбају и развију способност препознавања различитих језичких утицаја на румунски, на свим нивоима језика.

Литература

Daicoviciu, C. & E. Petrovici (1963). *La formation du peuple romanin et la langue*. București.

*** (1978). *Istoria limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Russu, I.L. (1967). *Limba traco-dacilor*. București.

Југословенско-румунске везе 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета: Југословенско-румунске везе 1

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју историју српско-румунских односа кроз векове – II; Књижевне везе и реципроцитети; Језичке везе и интерференције.

Исход предмета:

Усвајање знања; Студенти су савладали историју српско-румунских односа кроз векове - II; Књижевне везе и реципроцитете; Језичке везе и интерференције.

Садржај предмета:

Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутовањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влаха у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;

Литература:

Flora, Radu (1964). *Din relațiile sârbo-române, Privire de ansamblu*. Panciova: Editura Libertatea.

Puia-Bădescu, Marina (1998). *I.L.Caragiale și Branislav Nușić*. Panciova: Editura Libertatea.

Živković, M. (1976). *Svedočanstva o srpsko (jugoslovensko) - rumunskim kulturnim i književnim odnosima*. Bukurešt.

Методика превођења 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: положен испит из предмета Методика превођења 1

Циљ предмета

Упознавање студената са природом превођења, облицима и врстама превођења, као и практична примена стеченог знања.

Исход предмета

Студенти знају да правилно преведу текстове из свакодневног живота, кратке одломке из књижевних дела, као и једноставније уско-стручне текстове.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Превођење у настави страних језика. Књижевно превођење. Специфичности превода књижевног текста. Семантичко-стилистичка еквивалентност у преводу књижевног текста. Основни појмови преводне анализе. Контрастивна анализа и превођење. Ниво контрастивне и преводне анализе. Фонолошки ниво преводне анализе. Графолошко-ортографски ниво преводне анализе. Лексички ниво преводне анализе. Граматички ниво преводне анализе. Синтаксички ниво преводне анализе.

Практична настава:

Преводи текстова из свакодневног живота, кратких одломака из књижевних дела и једноставнијих уско-стручних текстова.

Литература:

*** (2005). *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic*. București: Academia Română.

Ivir, V. (1984). *Teorija i tehnika prevođenja*. Novi Sad.

Tomić, M. (1998). *Srpsko-rumunski rečnik*. Temišvar: Savez Srba u Rumuniji.

Савремени румунски језик 7

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 6

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима из области семантике румунског језика.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из семантике румунског језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дефиниција појма семантике. Однос семантике према другим дисциплинама. Динамика значења. Семантика. Полисемија. Како настају и како се појављују значења. Социјални разлози семантичких промена. „Лингвистичка“ метафора и „песничка“ метафора. Семантичка деривација у поезији. Проблем контекста. Лексичке серије: синоними, Лексичке серије: синоними, антоними, пароними, хомоними. Синонимија ван лексике. Лексичка синонимија и њен значај. Критерији класификације синонима у односу на историјско, географско и социјално распоређивање лексичких елемената. Теорија семантичких поља. Синоними у песми.

Хомоними, хомофони, хомографи. Хомонимија и полисемија. Антоними, парцијални антоними, антоними у књижевности. Поларизација значења. Пароними, пароними са идентичним или различитим етимомом. Валорификација полисемије и хомонимије у књижевним делима. Сеоба речи. Губљење и стварање речи. Богађење речи путем позајмица и калкова. Позајмице и неологизима. Прилагођавање позајмица фонетским и морфолошким системима румунског језика. Употреба неологизама у књижевности. Научна терминологија.

Практична настава:

Говорне и писмене вежбе које прате теоријски део наставе и имају за циљ примену стеченог знања из семантке.

Литература

Bulgăr, Gheorghe (1995). *Limba română*. București: Editura Vox.

Iordan, Iorgu (1975). *Stilistica limbii române*. București.

Munteanu, Ștefan (1995). *Introducere în stilistica operei literare*. Timișoara: Editura de Vest.

*** (1984). *Sinteze de limba română*. București: Editura Albatros.

Румунска књижевност 7

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 6; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, урађених домаћих задатака и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године

Циљ предмета

Упознавање студената са послератном румунском књижевношћу, са најпознатијим представницима и књижевним правцима као и са часописима који су појавили после рата.

Исход предмета

Усвајање знања; Студенти су упознати са послератном румунском књижевношћу, са најпознатијим представницима и књижевним правцима као и са часописима који су појавили у послератном периоду у Румунији.

Садржај предмета

Теоријска настава

Савремена књижевност у Румунији (преглед); књижевност после 1945. године, естетски ставови; Чезар Петреску, дело, Михаил Садовеану, дело; Тудор Аргези, дело; Ионел Теодореану, дело; Василе Војкулеску, дело; Захарија Станку, дело; Михај Бенјук, дело; Јон Барбу, дело, Лућан Блага, дело; Ђео Богза, дело; Еуђен Жебељану, дело, Марин Преда, дело; Еуђен Барбу, дело, Ђелу Наум, дело, Никита Станеску, дело, Марин Сореску, дело; Фануш Њагу, дело; Николаје Лабиш, дело, Штефан Банулеску, дело; Емил Ботта, дело; Мирон Раду Параскивеску, дело; Ђео Думитреску, дело; Нина Касиан, дело; Михајл Себастијан; Еуђен Јонеску, дело; Леонид Димов, дело;

Практична настава:

Проучавање текстова и литературе послератне румунске књижевности. Проучавање односа политике и књижевности у овом периоду .

Литература

Arghezi, Tudor (1962-1963). *Scrieri*. I, II, III, IV. Bucureşti: EPL.

Barbu, Eugen (1964). *Facerea lumii*. Bucureşti: EPL.

Крду, П. (1991). *Savremena rumunska poezija*. Novi Sad : Svetovi

Dărbăuş, Carmen (2001). *Nichita Stănescu: Experiment poetic şi limbaj*. Cluj-Napoca: Casa Cartii de Stiinta.

Negoîtescu, I. (1966). *Scriitori moderni*. Bucureşti: EPL.

Petrescu, Ioana Em. (1993). *Ion Barbu şi poetica postmodernismului*. Bucureşti: Cartea românească.

Simion, Eugen (1976). *Scriitorii români de azi*. Bucureşti: Editura Cartea Românească.

Stănescu, Nichita (1970). *Poezii*. Bucureşti: Editura Albatros.

Методика превођења 3

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: положен испит из предмета Методика превођења 2

Циљ предмета

Упознавање студената са природом превођења, облицима и врстама превођења, као и практична примена стеченог знања.

Исход предмета

Студенти знају да правилно преведу текстове из свакодневног живота, одломке из књижевних дела, новинске текстове и уско-стручне текстове из различитих области.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Теорија превођења и друге научне дисциплине. Теорија превођења и лингвистика. Теорија превођења и семантика. Јединица превођења: минимална семантичка јединица и јединица превођења. Теорија превођења и наука о књижевности. Теорија превођења и теорија информације. Теорија превођења и лексикографија. Теорија превођења књижевних текстова. Теорија превођења новинских текстова. Појмови из уже-стручних области. Теорија превођења текстова писаних различитим функционалним стиливима.

Практична настава

Преводи текстова из свакодневног живота, одломака из књижевних дела, новинских текстова и уско-стручних текстова из различитих области.

Литература:

*** (2005). *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic*. București: Academia Română.

Ivir, V. (1984). *Teorija i tehnika prevođenja*. Novi Sad.

Tomić, M. (1998). *Srpsko-rumunski rečnik*. Temišvar: Savez Srba u Rumuniji.

Балкански језици у контакту

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета: Упознавање студената са основним лингвистичким и културолошким одликама балканског језичког простора у дијахронији и синхронији.

Исход предмета: Способност препознавања граматичких категорија у балканским језицима.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Предмет балканологије. 2. Балкански језици и савремене социолингвистичке промене у њима. 3. Карактеристике балканског језичког савеза. 4. Лексички и граматички балканизми. 5. Призренско-тимочка дијалекатска област. 6. Балканизми у настајању у осталим нашим дијалектима. 7. Балканизми у стандардном српском језику.

Практична настава (вежбе): Анализа текстова на свим језичким нивоима.

Литература:

Асенова, Петя. *Балканско езикознание – основни проблеми на балканския езиков союз*, София: Издателство наука и изкуства, 1989.

Ивић, Павле. *Српски дијалекти и њихова класификација*. Сремски Карловци– Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009.

Ковачећ, А. *Појам језичног савеза и балкански језици*, Загреб: СОЛ, 1988.

Попов, Бојан. Положај српскохрватског језика у балканском језичком савезу. *Јужнословенски филолог* XL (1984).

Савремени румунски језик 8

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 7

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима из области стилистике румунског језика и функционалних стилова.

Исход предмета

Студенти су овладали основним појмовима из стилистике румунског језика и умеју да примене функционалне стилове.

Садржај предмета

Теоријска настава

Лексикологија и стилистика. Реч и контекст. Критеријуми одређивања стила. Индивидуални стил и функционални стилови (административни, научни, публицистички, говорни, уметнички.). Функционално раслојавање језика. Разговорни стил. Вербалне и невербалне компоненте. Белетристички стил. Административни стил: правни, политички, дипломатски, персонални (писање биографије, мотивационо писмо); пословни стил: писање пословних писама, пријављивање пројеката. Научни стил: академски, едукативни, популарни стил. Структура научног рада. Корекција најтипичнијих правописних и граматичких грешака.

Практична настава

Вежбе писања различитим стилима; вежбе усменог и писменог изражавања.

Литература

Bulgăr, Gheorghe (1995). *Limba română*. București: Editura Vox.

Iordan, Iorgu (1975). *Stilistica limbii române*. București.

Munteanu, Ștefan (1995). *Introducere în stilistica operei literare*. Timișoara: Editura de Vest.

Munteanu, Ștefan & Ileana Oancea (1984). *Stilistica literară românească*. Timișoara.

Румунска књижевност 8

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Да је студент положио предмет Румунска књижевност 7; извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, урађених домаћих задатака и активности на часу. Прочитана обавезна литература, предложена од стране наставника на почетку школске године.

Циљ предмета Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју токове савремене књижевне критике. Студенти су упознати са литературом и са делима писаца 70', 80' и 90'. година у Румунији.

Исход предмета Усвајање знања; Студенти знају и разумеју историју критике 20. века у Румунији. Студенти су упознати са румунском савременом књижевношћу, са најмлађом генерацијом писаца: генерације 70', 80' и 90' година прошлог века у Румунији. Упознати су са литературом и са делима ових писаца као и са критиком њихових дела.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Историја румунске критике: Константин Доброђану Гереа, Силвијан Јосифеску, Ов. С. Крохмалнићану, Паул Корнеа, З. Орнеа, Михај Унгеану, Михајл Драгомиреску, Тудор Виану, Еуђен Ловинеску, Јон Негојицеску, Георге Григурцу, Валерју Кристеа, Мирђа Михаеш, Лућан Рајку, Мирђа Мартин, Еуђен Симион, итд. Историја румунског есеја: Константин Нојка, Емил Сиоран, Мирђа Елијаде, Никифор Крајник, Михај Ралеа, Ђорђе Калинеску, Владимир Стреину, Андреј Плешу, Александру Дуцу, Паул Зарифопол, Марта Петреу, Сорин Александреску, итд. Представљање румунске књижевности генерације 70', 80' и 90' година у Румунији као и најпознатије представнике као што су: Мирђа Динеску, Георге Шварц, Никита Станеску, Јоан Александру, Ђезар Балтаг, Георге Питуц, Ана Бландијана, Вирђил Мазилеску. Критичари периода 70': Дан Кристеа, Алекс Штефанеску, Мирђа Јоргулеску. Писци око књижевног кружока Echinox, Лауренцју Улић, Аугустин Бузура, Константин Цоју, есејиста Александру Палеологу, критичари Јон Поп, Мирђа Муту, Мирђа Заћу, Вероника Порумбаку, Марија Бануш. Други постмодернисти: Паул Ђорђеску, Раду Косашу, Бужор Неделковић, Норман Манеа, Михај Син, Габријела Адамештеану, Георге Балаица, Сорин Тител, Октавијан Палер, Фануш Њагу, Еуђен Урикару, Николае Бребан, Мирђа Картареску, Трајан Т. Кошовеј, Флорин Јару, Мирђа Неделћу, Ханибал Станћулеску и др.

Практична настава:

Проучавање текстова и литературе писаца генерације 70', 80', и 90'-тих година у Румунији. Упознавање студената са румунском критиком и са историјом румунског есеја.

Литература

Alexandrescu, Sorin (2000). *Identitate în ruptură : mentalități românești postbelice*. București : Univers.

Cărtărescu, Mircea (2002). *Postmodernismul românesc*. bucurești: Editura Humanitas.

Negrici, E. (2000). *Poezia română după proletcultism: generația anilor '60-'70 : (antologie comentată)*. Vol. 1. Constanța : Ex Ponto.

Rusu, Liviu (1989). *Eseu despre creația artistică : contribuție la o estetică dinamică*. București : Editura științifică și enciclopedică.

Стојановић, Драган (2012). *У регистру есеја. Осам деценија румунске есејистике*. Нови Сад: Прометеј.

Vlad, Carmen (1982). *Semiotica criticii literare*. București : Editura Științifică și Enciclopedică.

Методика превођења 4

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: положен испит из предмета Методика превођења 3

Циљ предмета

Упознавање студената са природом превођења, облицима и врстама превођења, као и практична примена стеченог знања.

Студенти знају да правилно преведу текстове из свакодневног живота, одломке из књижевних дела, новинске текстове и уско-стручне текстове из различитих области.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Теорија превођења и друге научне дисциплине. Теорија превођења и лингвистика. Теорија превођења и семантика. Јединица превођења: минимална семантичка јединица и јединица превођења. Теорија превођења и наука о књижевности. Теорија превођења и стилистика. Основне институције и организације земље са чијег се језика преводи. Основне међународне институције и организације. Појмови из уже-стручних области. Теорија превођења текстова писаних различитим функционалним стиливима.

Практична настава

Преводи текстова из свакодневног живота, одломака из књижевних дела, новинских текстова и уско-стручних текстова из различитих области.

Литература:

*** (2005). *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic*. București: Academia Română.

Stojnić, Mila (1980). *O prevodenju književnog teksta*. Sarajevo: Svijetlost.

Tomić, Mile (1998). *Srpsko-rumunski rečnik*. Temišvar: Savez Srba u Rumuniji.

Румунска култура

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Извршене предиспитне обавезе у виду редовног похађања наставе, прочитана дата литература и положени колоквијум.

Циљ предмета: Циљ предмета је да студенти упознају и разумеју румунску културу и најзначајније везе са другим наукама и уметностима.

Исход предмета: Усвајање знања; Студенти су савладали градиво из румунске културе.

Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Глобализам и култура. Културни идентитет. Граничне културе/ културе на граници. Прве културе на румунском тлу; Савремена култура у Румунији; Европска идеја у румунској култури; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници (сликари, вајари, композитори, глумци, режисери); Филозофија и култура; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури и поезији; Књижевна дела значајна за румунску културу. Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура: манастири, цркве, музеји, дворци, библиотеке; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције: рођење, крштење, свадба, сахрана. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност.

Литература:

Dramba, Ovidiu (2004). *Literatură, cultură, civilizație*. București: Saeculum.

Mehedinți, Simion (2007). *Civilizație și cultură*. București: Trei.

Noica, Constantin (1993). *Modelul cultural european*. București: Humanitas.

Теорија књижевности 1

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: –

Циљ предмета: Овладавање аналитичким појмовима књижевне структуре, стилистике и версификације.

Исход предмета: Формирање опште представе о појму књижевности и научним дисциплинама које се књижевношћу баве, усвајање основних појмова стилистике и версификације, оспособљавање за књижевнотеоријску интерпретацију текста.

Садржај предмета

Теоријска настава: Шта је књижевност. Књижевност и проучавање књижевности. Наука о књижевности и њене дисциплине. Подручја теорије књижевности. Поетска функција језика. Појам стила. Стара поетика и реторика. Стилистика као дисциплина науке о језику и науке о књижевности. Појам избора и стилске варијанте. Појам стилске фигуре. Фигуре дикције, фигуре речи (тропи), фигуре конструкције, фигуре мисли. Појам стилема и његове врсте. Стилистичка критика. Појам стиха. Системи версификације: квантитавни, силабички и тонски. Силабичко-тонска начела и основи српске и хрватске версификације. Ритам. Однос ритма и метра. Ритам и значење. Строфа и њене врсте. Рима и њене функције. Стални облици. Стални облици античког, романског, германског, оријенталног и словенског порекла. Слободни стих. Ритмичка проза.

Практична настава. Вежбе: Рад на тексту и практично овладавање појмовима из области стилистике и версификације.

Литература: Основна: Рене Велек, Остин Ворен: *Теорија књижевности*, Београд 1974. ("Књижевност и проучавање књижевности", "Еуфонија, ритам, метар", "Стил и стилистика", "Слика, метафора, симбол, мит"); Драгиша Жаивковић: *Теорија књижевности*, Београд 1992; Миливој Солар: *Теорија књижевности*, Загреб 1974; Зденко Шкреб, Анте Стамаћ: *Увод у књижевност*, Загреб 1983. ("Стил и стилистика", "Микроструктуре стила и књижевне форме", "Стих"); Зденко Лешић, *Теорија књижевности*, Београд 2008. **Допунска:** Борис Томашевски: *Теорија књижевности*, Београд 1972; Волфганг Кајзер: *Језичко уметничко дело*, Београд 1973; Хенрик Маркјевич: *Наука о књижевности*, Београд 1974; Драгиша Живковић (пр.): *Речник књижевних термина*, Београд 1992. **Изборна** (студент према властитом избору треба да прочита најмање једну од наведених књига): Роман Јакобсон: *Лингвистика и поетика*, Београд 1966; Новица Петковић: *Језик у књижевном делу*, Београд 1975; Пјер Гиро: *Стилистика*, Сарајево 1964; Крунослав Прањић: *Језик и књижевно дјело*, Загреб 1968, 1986; Ново Вуковић: *Путеви стилистичке идеје*, Подгорица - Никшић 2000; Светозар Петровић: *Облик и смисао*, Нови Сад 1986.

Теорија књижевности 2

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: –

Циљ предмета: Овладавање појмовима уз чију помоћ студенти могу да сагледају структурну сложеност књижевног дела и разноврсност његових појавних облика.

Исход предмета: Усвојени општи појмови из домена структуре књижевног дела и теорије књижевних родова и врста, чиме је студент оспособљен за интерпретацију и класификацију књижевних текстова.

Садржај предмета

Теоријска настава: Књижевно дело као слојевита структура. Књижевни и некњижевни текст. Текстолошке предрадње. Песничка слика. Тема, грађа, идеја. Мотив и проблем мотивације. Композиција књижевног дела. Књижевни лик и јунак. Карактери и проблем карактеризације. Индивидуализација и типизација. Ситуација, фабула и сиже. Време и простор у књижевном делу, проблем хронотопа. Класификација књижевности. Три књижевна рода. Једноставни облици. Опште особине лирике. Лирска песма, лирски субјекат. Лирске врсте. Опште особине епике. Епско дело у стиху и епска техника. Епско-лирске врсте. Епска песма, еп, епопеја. Подврсте епова. Епско дело у прози и приповедна техника. Приповедач и тачка гледишта. Новела и приповетка. Роман и његове подврсте. Опште особине драматике. Композиција драмске радње. Трагедија и појам трагичког. Комедија и појам комичког. Драма у ужем смислу. Књижевно-научне врсте. Књижевне вредности.

Практична настава: Рад на тексту и практично овладавање општим појмовима књижевне структуре и генолошким појмовима; увежбавање књижевнотеоријске интерпретације текста.

Литература Обавезна: Рене Велек, Остин Ворен: *Теорија књижевности*, Београд 1974. ("Облик постојања књижевноуметничког дела", "Природа и облици приповедне књижевности", "Књижевни жанрови", "Вредновање"); Драгиша Живковић: *Теорија књижевности*, Београд 1992; Миливој Солар: *Теорија књижевности*, Загреб 1974; Зденко Шкроб, Анте Стамаћ: *Увод у књижевност*, Загреб 1983. ("Умјетничка проза", "Лирска пјесма", "Епско пјесништво", "Драма, драматургија, казалиште"); Борис Томашевски: *Теорија књижевности*, Београд 1972. Зденко Лешић, *Теорија књижевности*, Београд 2008. **Допунска:** Волфганг Кајзер: *Језичко уметничко дело*, Београд 1973; Хенрик Маркјевич: *Наука о књижевности*, Београд 1974; Павао Павличић: *Књижевна генологија*, Загреб 1983; Војислав Ђурић: *Лирика у светској књижевности*, Београд 1982; Драгиша Живковић (пр.): *Речник књижевних термина*, Београд 1992. **Изборна** (студент треба према властитом избору да прочита најмање једну књигу): Хуго Фридрих: *Структура модерне лирике*, Нови Сад 2003; Јелеазар Мелетински: *Историјска поетика новеле*, Нови Сад 1997; Миливој Солар (пр.): *Модерна теорија романа*, Београд 1979; Михаил Бахтин: *О роману*, Београд 1989; Мике Бал: *Наратологија*, Београд 2000; Мирјана Миочиновић (пр.): *Модерна теорија драме*, Београд 1981.

Италијански језик 1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета разумевање и употреба италијанског језика у свакодневним приликама; представити себе и друге, дати о себи и другима основне податке (порекло, адресу, телефон,...), тражити сличне податке и информације.

Исход предмета Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А1 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Морфосинтаксе италијанског језика*: Италијански алфабет. Акценат. Појам дифтонга, трифтонга и хијата. *Elisione, troncamento*. Род и број именица и придева. Одређени и неодређени члан. Предлози и спајање предлога са одређеним чланом. Заменице: личне заменице у функцији субјекта, ненаглашене и наглашене личне заменице у функцији директног објекта. Повратне заменице. Показни придеви и заменице (*questo, quello*). Посесивни придеви и заменице. Речце *ci, ne*. Правилни глаголи све 3 конјунгације у презенту (*indicativo presente*). Модални глаголи: *volere, potere, dovere*. Неправилни глаголи: *fare, dare, stare, andare, sapere, venire, uscire, dire, bere, piacere, dispiacere*. Повратни глаголи. Прилози за место, време, начин. Основни и редни бројеви до 1000.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за коректан изговор речи и реченица; усмено и писмено разумевање кратких и елементарних италијанских текстова са освртом на елементе италијанске културе и цивилизације (основни појмови о италијанској географији, италијанским градовима, свакодневним навикама Италијана и типичном начину исхране).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма, превођење и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 1*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Шпански језик 1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Теоријско и практично упознавање са основним аспектима морфосинтаксе шпанског језика. Овладавање шпанским вокабуларом и граматичком терминологијом, као и стицање комуникативне компетенције студента у језичким вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу А1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира за живе језика.

Исход предмета

Овладавање шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А1 према стандардима заједничког европског језичког оквира. Оспособљавање за употребу правилних и неправилних глагола у индикативу презента.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам морфологије. Слог и подела речи на слоге. Врсте речи према месту акцента. Члан, одређени и неодређени. Врсте речи, род и број именица и придева. Личне заменице. Бројеви. Предлози. Упитни облици. Коњугације. Глаголи *SER* и *ESTAR* Индикатив презента. Вокалска промена инфинитивне основе у индикативу презента. Употреба безличног глаголског облика *HAY* и глагола *ESTAR* Перифраза *TENER QUE+инфинитив*.

Практична настава: Вежбе

Лекторске вежбе: вежбе прате теоријску наставу и служе за утврђивање обрађеног градива. Циљ лекторских вежби је оспособљавање студента за разумевање говорног шпанског језика, за правилно усмено и писмено изражавање на шпанском језику на нивоу А1. Вежбе обједињују језичке елементе савладане у оквиру програма наставе уводећи и елементе шпанске културе и цивилизације.

Литература

1. Corpas, Jaime et al. (2010). *AULA internacional*. Barcelona, Difusión.
2. *Gramática básica del estudiante de español*. Barcelona, Difusión, 2005.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco (2009). *Gramática de la lengua española para serbiohablantes: con ejercicios*. Beograd, Zavod za udžbenike.
4. Виња, Војмир (1991) Шпањолско-хрватски или српски рјечник Школска књига, Загреб
5. Gómez Torrego, Leonardo (2002). *Gramática didáctica del español* Ediciones SM, Madrid
6. *CLAVE : Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002.

Италијански језик 2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Одслушан и положен испит из Италијанског језика I

Циљ предмета Разумевање и употреба фреквентних реченица у разним приликама (у јавном и приватном животу). Комуницирање у простим и рутинским ситуацијама. Писање кратких и једноставних текстова у циљу комуникације, интеракције и описивања.

Исход предмета Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А1 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Морфосинтаксе италијанског језика*: Морфолошки изузеци код именица и придева. Компарација придева: компаратив и суперлатив (релативини и апсолутни). Неодређени придеви и заменице. Заменице: наглашене и ненаглашене личне заменице у функцији индиректног објекта. Здружени облици ненаглашених личних заменица. Глаголи: Прошла времена *passato prossimo* и *imperfetto* (облици и употреба). Футур (облици и употреба). Кондиционал прости (облици и употреба). Релативне заменице. Основни и редни бројеви преко 1000.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (становање, одевање, школство, слободно време, спорт)

Вежбе обраде текста: Тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних). Превођење и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio, G. Rizzo, *L'espresso 1*, Firenze 2001

L. Ziglio, G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Alma Edizioni, Firenze, 2002

Додатна литература : С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna, 2004

Шпански језик 2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 1

Циљ предмета

Развијање језичке и комуникативне компетенције студента. Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А1.2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основна употреба личних заменица директног и индиректног објекта. Показне заменице и придеви. Прилози. Присвојне заменице и придеви. Предлози. Повратни глаголи. Разлика у употреби прошлих глаголских времена *Pretérito Perfecto / Pretérito Indefinido*. Исказивање намера и планова за будућност (*pensar + infinitivo / ir a + Infinitivo*). Искуства у прошлости (*Pretérito Perfecto*). Временски маркери *ya / todavía no*.

Практична настава: Вежбе

Лекторске вежбе: (0+2) обухватају разне видове практичне наставе у циљу оспособљавања студената за разумевање говорног шпанског језика, за правилно усмено и писмено изражавање на шпанском језику на нивоу А1.2. Вежбе прате теоријску наставу и служе за утврђивање обрађеног градива. Вежбе обједињавају језичке елементе савладане у оквиру програма наставе уводећи и елементе шпанске културе и цивилизације. Обрада текста: (0+2). Тумачење, анализа и превођење савремених текстова.

Литература

1. Corpas, Jaime et al. (2010). *AULA internacional*. Barcelona, Difusión.
2. *Gramática básica del estudiante de español*. Barcelona, Difusión, 2005.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco (2009). *Gramática de la lengua española para serbiohablantes: con ejercicios*. Beograd, Zavod za udžbenike.
4. Виња, Војмир (1991) Шпањолско-хрватски или српски рјечник Школска књига, Загреб
5. Gómez Torrego, Leonardo (2002). *Gramática didáctica del español* Ediciones SM, Madrid
6. *CLAVE : Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002

Италијански језик 3

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Одслушан и положен испит из Италијанског језика 2

Циљ предмета

Добро сналажење у разним ситуацијама (путовање, опис догађаја, исказивање наредби, жеља, давање савета и препорука итд). Израда једноставних текстова за исказивање искустава, догађаја у прошлости, снова, нада и стремљења.

Исход предмета Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А2 ниво Заједничког европског референтног оквира. Студенти су у стању да се представе на италијанском језику, као и да представе друго лице. Могу да интерактивно комуницирају на једноставан начин.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Морфосинтаксе италијанског језика*: императив (облици и употреба), императив са здруженим заменицама. Прошла времена индикатива: *trapassato prossimo, passato remoto, trapassato remoto* (облици и употреба), упоредна примена имперфекта, перфекта и осталих прошлих времена. Футур други (облици и употреба). Кондиционал други: временска и начинска употреба.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: разумевање говорног и писаног италијанског језика уз правилно усмено и писмено изражавање на италијанском језику. Теме из италијанске културе и цивилизације треба да обраде опште појаве које укључују употребу прошлог, садашњег и будућег времена (путовања, планирање и организовање слободног времена, здравље и исхрана, посао и образовање, опис места становања).

Вежбе обраде текста: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), обострани превод и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze, 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература :С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna 2004

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Шпански језик 3

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 2

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А2 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Личне навике, разлози и мотиви (*porque / para*), пружање савета и давање препорука (*tener que + infinitivo / lo mejor es + infinitivo / va bien + infinitivo*). Презент индикатива правилних и неправилних глагола. Повратни глаголи. Поређење придева, прилога, именица и глагола. Предлози за место. Одређени и неодређени члан. Род именица. Презент индикатива неправилних глагола (*c – zc*). Присвојни придеви и заменице (*este/esta/estos/estas, ese/esa/esos/esas*). Учтивост (*tú / usted*). Правила акцентуације. Глаголска перифраза *estar + gerundio*. Сати. Исказивање намера и планова за будућност (*pensar + infinitivo / ir a + Infinitivo*). Искуства у прошлости (*el Pretérito Perfecto*). Временски маркери *ya / todavía no*. Личне заменице директног објекта. Обезличене реченице (*pronombre se + verbo en 3ª persona del singular o plural*).

Практична настава: Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво А2). Теме: Искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање личних навике, разлога и мотива, делови куће и намештај, физички опис људи, односи и сличности међу особама, тражење и пружање услуга, дозвола и изговора, одевни предмети. Говорни чинови поздрављања, представљања скретања пажње, активности у слободно време. Опис екстеријера исхрана и рецепти.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional* 2. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Troitiño, C., P. Seijas. *Cuadernos de Gramática española A2*. Barcelona: Difusión. 2009.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual* Madrid: SM 2002.
5. Виња, Војмир. *Diccionario español-croata*. Загреб: Школска књига. 1991.
6. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.

Италијански језик 4

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: одслушан и положен испит из Италијанског језика 3

Циљ предмета

Разумевање главне мисли комплексних текстова са конкретним и апстрактним темама.

Исход предмета : Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А2 ниво Заједничког европског референтног оквира. Развијају се комуникативне способности у сложенијим ситуацијама и на основу ширег избора тема.

Садржај предмета: *Предавања из Италијанског језика* – обухватају следеће садржаје из *Морфосинтаксе италијанског језика*: Конјунктив: презент, имперфект, *passato prossimo* и *trapassato prossimo* (облици). Употреба конјунктива иза глагола мишљења, иза негације и у индиректним питањима. Употреба конјунктива уз везнике: *affinché, perché, purché, benché, sebbene, malgrado, nonostante, come se*. Увод у слагање времена. Хипотетичне реченице. Пасив.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: разумевање говорног и писаног италијанског језика ради усменог и писменог представљања изабране теме на италијанском језику, једноставно и кохерентно. Теме из италијанске културе и цивилизације су усредсређене на социјалне појаве (друштвена слојевитост, занимања, професије, запосленост, улога породице), утицај медија (филм, телевизија, новине, Интернет), културни програм (позориште, музеји, изложбе, фестивали, итд.)

Вежбе обраде текста: Тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), као и обострани превод.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio, G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze, 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna, 2004

Шпански језик 4

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 3

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу A2 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу A2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основна употреба шпанских глаголских времена (*el Pretérito Perfecto, el Futuro Imperfecto el Pretérito Indefinido, el Pretérito Imperfecto*) и начина (*el Imperativo*). Временске одреднице за исказивање радње у прошлости и временски маркери за будућност..Употреба глагола *ser* и *estar*. Исказивање жеља (*me / te/ le / nos / os / les gustaría + infinitivo*). Формулисање претпоставки (*Si + Presente de Indicativo, Futuro Imperfecto*). Употреба глаголске перифразе *estar + gerundio* у прошлости. Личне заменице директног и индиректног објекта. *El Presente de Subjuntivo*: морфологија и основна употреба.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво A2). Теме: Искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање расположења и душевног стања. Делови тела. Исказивање симптома болести. Описивање догађаја, околности особа и предмета у прошлости.. Приповедање и повезивање догађаја у прошлости, исказивање трајања радње. Давање упутстава и инструкција. Временски маркери за будућност. Исказивање будућих радњи и услова. Исказивање интересовања и осећања. Исказивање слагања / неслагања са туђим мишљењем. Исказивање жеља и потреба и оцењивање ситуација.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional* 2. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Corpas, Jaime et al. *Aula Internacional*3. Barcelona: Difusión. 2006.
3. Troitiño, C.,Seijas P. *Cuadernos de Gramática española A2*.Bercelona: Difusión.2009.
4. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
5. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002.
6. Виња, Војмир.*Шпањолско-хрватски рјечник*. Загреб: Школска књига. 1991.

Италијански језик 5

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Одслушан / положен испит из Италијанског језика 4

Циљ предмета Разумевање у целости разноврсних текстова било конкретног, било апстрактног садржаја.

Исход предмета Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б1 ниво Заједничког европског референтног оквира. Развијају се комуникативне способности у сложенијим ситуацијама и на основу ширег избора тема.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Морфосинтаксе италијанског језика*: Нелични глаголски облици (инфинитив, герунд, партицип) – облици и употреба. Употреба глаголских времена и начина – ревизија. Рекције глагола.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: разумевање и коректно усмено и писмено излагање сложених текстова са посебним освртом на књижевне текстове. Јасно формулисање коментара који се односе на усвојене италијанске текстове, усмерене како на теме из италијанске културе и цивилизације тако на књижевне теме (XX век).

Вежбе обраде текста: Тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), као и обострани превод.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio, G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze, 2001

S. Nocchi, R. Tartaglione, *Grammatica avanzata della lingua italiana*, Alma Edizioni, Firenze 2006

Додатна литература : L. Serianni, *Grammatica italiana*, UTET Libreria, Torino 2005

M. Dardano, P. Trifone, *Grammatica della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna 1995

M. Sensini, *La grammatica della lingua italiana*, Mondadori, Milano, 1997

I. Klajn, *Italijansko-srpski rečnik*, Nolit, Beograd 1999

J. Jernej, *Hrvatsko-talijanski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb 1994

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna 2004

T. De Mauro, *Il Dizionario della lingua italiana (per il terzo millennio)*, Paravia, Milano 2000

Шпански језик 5

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 4

Циљ предмета

Развијање продубљавање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу B1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу B1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Прошла времена (*el indefinido, el imperfecto y el pretérito perfecto*). Глаголске перифразе.. Одреднице за исказивање количине и безлични облици. Правила, права и забране: исказивање забрана и обавеза. Индиректни говор. Роман, поезија и позориште. Заменице директног и индиректног објекта.. *El condicional simple. Presente de subjuntivo* за исказивање жеља и осећања. Узрок и последица. *El Pluscuamperfecto* и разлика у употреби прошлих времена.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво B1). Теме: Путовања: приповедање догађаја у прошлости. Значајни тренуци у животу једне особе. Значајни тренуци у историји Шпаније и Србије. Обичаји у Шпанији и Србији: неки шпански обичаји. Стереотипи. Навике Читање и писање биографија. Тражити запослење: понуде за посао. Радна биографија (CV). Разговори за посао. Мотивационо писмо. Организовање неког догађаја: неформалне поруке. Писање формалних позивница. Неформални и формални телефонски разговори: преношење туђих порука. Читање и коментарисање књиге на шпанском језику: разговор о књижевности. Сиже филма. Исказивање мишљења и потреба. Божићни празници: разговор о обичајима, исказивање лепих жеља за наредну годину.

Литература

Примарна:

- Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional 3*. Barcelona: Difusión. 2005.
- Calzado, Araceli. *Gramática Esencial*. Madrid: SM. 2006.
- España, Margarita y Marc, Isabelle. *Ortografía Esencial*. Madrid, SM, 2004.
- Књига по избору из класичне или савремене хиспанске књижевности.

Секундарна:

- Martín Peris, Ernesto, et al. *Gente 3*, Barcelona: Difusión. 2005.
- VVAA *Gramática básica del estudiante de español*. Barcelona: Difusión. 2005.
- Pasaporte B1. Libro del alumno*. Madrid: Edelsa. 2008.
- CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002

Италијански језик 6

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Одслушан/ положен испит из Италијанског језика 5

Циљ предмета

Разумевање главне мисли из комплексних текстова на темама било конкретним, било апстрактним. Природно вођење конверзације са италијанским саговорницима о друштвеним и професионалним темама.

Исход предмета : Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б1 ниво Заједничког европског референтног оквира, као и за састављање јасних сложених текстова, структурално и кохерентно добро повезаних.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Морфосинтаксе италијанског језика*: Синтакса просте реченице. Конституенти просте реченице – главни и споредни. Субјекат, предикат. Атрибут, апозиција. Директни објекат. Предлошке допуне – *complementi*. Врсте просте реченице.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: Неговање разноврсне лексике у усменом и писменом изражавању на италијанском језику, иначе и у циљу усвајања основне терминологије из разних области и периода италијанске културе, цивилизације као из књижевности XX века.

Вежбе обраде текста: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних) и превод.

Литература

Основни приручници: T. Marin, S. Magnelli, *Progetto italiano 3*, Edilingua 2002

S. Nocchi, R. Tartaglione, *Grammatica avanzata della lingua italiana*, Alma Edizioni, Firenze 2006

Додатна литература : L. Serianni, *Grammatica italiana*, UTET Libreria, Torino 2005

M. Dardano, P. Trifone, *Grammatica della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna 1995

M. Sensini, *La grammatica della lingua italiana*, Mondadori, Milano, 1997

I. Klajn, *Italijansko-srpski rečnik*, Nolit, Beograd 1999

J. Jernej, *Hrvatsko-talijanski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb 1994

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna 2004

T. De Mauro, *Il Dizionario della lingua italiana (per il terzo millennio)*, Paravia, Milano 2000

Шпански језик 6

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 5

Циљ предмета

Развијање и усавршавање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу B1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу B1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Употреба речника и дефинисање речи: дефиниције. Порекло речи. Дублети и лажни пријатељи. Изведене речи. Релативне реченице са предлогом.. *El Presente de subjuntivo*. Релативне реченице са предлогом и уз субјунктив. Суперлатив и градативне реченице. *El Futuro simple y el futuro compuesto*. Осмишљавање вести: средства комуникације. Информативне емисије. Пасивне и обезличене конструкције. Прелазни глаголи. *El pretérito imperfecto de subjuntivo*

Практична настава: Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво B1). Теме: Међуљудски односи. Исказивање интресовања и емоција. Исказивање слагања и неслагања у мишљењу. Учивост. Савремени дизајн и шпанска мода: Описивање карактеристика неког предмета. Разговор телефоном: формулисање претпоставки и исказивање уверења. Саветовање и сугерисање. Презентација: географија и пејзаж земаља хиспанског говорног подручја.

Литература

Примарна:

- Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional 3*. Barcelona: Difusión. 2005.
- Martín Peris, Ernesto, et al. *Gente 3*, Barcelona: Difusión. 2005
- Књига по избору из класичне или савремене хиспанске књижевности.

Секундарна:

- Martín Peris, Ernesto, et al. *Gente 3*, Barcelona: Difusión. 2005.
- VVAA *Gramática básica del estudiante de español*. Barcelona: Difusión. 2005.
- VVAA *Todas las voces*. Barcelona: Difusión. 2010.
- CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002.

Италијански језик 7

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Одслушан/положен испит из Италијанског језика 6

Циљ предмета разумевање усменог и писаног језика из најразличитијих домена. Писмено и усмено преформулисање кохерентних презентација.

Исход предмета Студенти се оспособљавају за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б2 ниво Заједничког европског референтног оквира, као и за састављање јасних сложених текстова, структурално и кохерентно добро повезаних.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Синтаксе италијанског језика*: Синтакса сложене реченице. Координација и субординација. Координативне реченице - саставне, раставне, искључне, закључне. Субординативне реченице - субјекатске, објекатске, зависно-упитне, релативне.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за разумевање и презентацију италијанских текстова у њиховој дубљој слојевитости са посебним освртом на старе књижевне текстове до XIX века и на попутне културне и цивилизацијске појаве.

Вежбе обраде текста: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), као и обострани превод.

Литература

Основни приручници: : T. Marin, S. Magnelli, *Progetto italiano 3*, Edilingua 2002

L. Serianni, *Grammatica italiana*, UTET Libreria, Torino 2005

M. Dardano, P. Trifone, *Grammatica della lingua italiana*, Zanichelli, Bologna 1995

M. Sensini, *La grammatica della lingua italiana*, Mondadori, Milano, 1997

Додатна литература : N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna 2004

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

De Mauro, *Il Dizionario della lingua italiana (per il terzo millennio)*, Paravia, Milano 2000

Шпански језик 7

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 6

Циљ предмета

Развијање и усавршавање језичке вештине код студента, односно способност да разуме шпански језик, да пише и течно се изражава на њему, у складу са Заједничким европским језичким оквиром за изучавање, наставу и оцењивање језика, као и да овлада основним терминима и појмовима из области прагматике, да разуме принципе устројства вербалне и невербалне комуникације и да препозна прагматичке појаве у конкретним ситуацијама.

Исход предмета

Практични аспекти – примена горенаведених знања путем стечене способности разумевања шпанског језика, изражавања на њему и сналажења у конкретним случајевима; теоријски аспекти - усвојеност релевантних термина и појмова.

Садржај предмета

Теоријска настава

Елементи комуникационе ситуације; језички и ванјезички контекст; функције језика. Пошиљалац поруке; намеравано значење; пресупозиције, референција. Прималац поруке; стратегије учтивости. Говорни чинови. Невербална комуникација.

Практична настава: Вежбе

Фронтално излагање градива, дискусија о прочитаним текстовима и урађеним задацим, интерактивна језичка вежбања са студентима, самостално усвајање градива.

Лекторске вежбе: (0+2) вежбе прате теоријску наставу и служе за утврђивање обрађеног градива. Циљ лекторских вежби је оспособљавање студента за разумевање говорног шпанског језика, за правилно усмено и песмено изражавање на шпанском језику на нивоу B2. Вежбе обједињавају језичке елементе савладане у оквиру програма наставе уводећи и елементе шпанске културе и цивилизације. Обрада текста: (0+2). Тумачење, анализа и превођење савремених текстова.

Литература

1. Corpas, Jaime et al. (2010). *AULA Internacional 4*. Barcelona, Difusión.
2. CHAMORRO, Mª DOLORES et al. [2006]: Ventilador. Barcelona, Difusión.
3. Torrego, Leonardo Gómez (2002). *Gramática didáctica del español*. Madrid: Ediciones SM.
4. *Nueva Gramática de la lengua española*. Madrid: RAE, 2008.
5. Виња, Војмир (1991). *Шпањолско-хрватски или српски рјечник*. Школска књига, Загреб
6. Gómez Torrego, Leonardo (2002). *Gramática didáctica del español*. Ediciones SM, Madrid
7. CLAVE : *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002
8. *Diccionario de la lengua española*. Madrid: RAE, 1992.

Италијански језик 8

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: одслушан и положен испит из Италијанског језика 7

Циљ предмета

Разумевање усменог и писаног језика из најразличитијих домена. Писмено и усмено преформулисање кохерентних презентација.

Исход предмета

Студенти су оспособљени за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б2 ниво Заједничког европског референтног оквира, као и за састављање јасних сложених текстова, структурално и кохерентно добро повезаних.

Садржај предмета

Предавања из Италијанског језика – обухватају следеће садржаје из *Синтаксе италијанског језика*: Зависно-сложене реченице: намерне, последичне, временске, узрочне, поредбене, концесивне, начинске, кондиционалне, ексклузивне, искључне, лимитативне, адверзативне, допунске. Уметнуте реченице.

Практична настава – састоји се од два часа лекторских вежби и два часа вежби обраде текста и говора.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за усмено и писмено излагање садржаја и коментара на разноврсне тематике из историје италијанске књижевности од XIX века до данашњих дана и на попутне културне и цивилизацијске појаве.

Вежбе обраде текста: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), као и обострани превод.

Литература

Основни приручници: T. Marin, S. Magnelli, *Progetto italiano 3*, Edilingua 2002

M. Dardano-P. Trifone, *Grammatica italiana* (con nozioni di linguistica), Bologna 1988

L. Serianni, *Grammatica italiana*, UTET Libreria, Torino 2005

M. Sensini, *La grammatica della lingua italiana*, Mondadori, Milano, 1997

Додатна литература : N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna 2004 И. Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

T. De Mauro, *Il Dizionario della lingua italiana (per il terzo millennio)*, Paravia, Milano 2000

Шпански језик 8

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: положен испит Шпански језик 7

Циљ предмета

Примена, утврђивање и проширивање знања о синтаксичкој и семантичкој структури реченица у шпанском језику стеченог у оквиру теоријске наставе. Обнављање стечених знања о везама између лексичког и реченичног значења, као и побољшање и усавршавање језичке вештине у складу са Заједничким европским оквиром за изучавање, наставу и оцењивање језика.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу B2, познају синтаксичке и семантичке структуре реченице у шпанском језику, примењују стечена знања у разним видовима усменог и писменог изражавања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Граматичке речи; лексичке речи. Проучавање значења. Семантичке компоненте. Семантика реченица. Однос лексичког и реченичног значења. Функције комуникације. Улога контекста и ситуације у комуникацији. Употреба глагола са предлозима *por/para* Изражавање хипотетичких услова и последица.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Фронтално излагање градива, дискусија о прочитаним текстовима и урађеним задацима, интерактивна језичка вежбања са студентима, самостално усвајање градива.

Лекторске вежбе: (0+2) вежбе прате теоријску наставу и служе за утврђивање обрађеног градива. Циљ лекторских вежби је оспособљавање студента за разумевање говорног шпанског језика, за правилно усмено и писмено изражавање на шпанском језику на нивоу B2. Вежбе обједињавају језичке елементе савладане у оквиру програма наставе уводећи и елементе шпанске културе и цивилизације. Обрада текста: (0+2). Тражење информације у научним текстовима. Прецизирање времена догађања радње. Комуникативна компетенција: коментар новинских чланака. Опис неког стварног догађаја.

Литература

1. Corpas, Jaime et al. (2010). *AULA Internacional 4*. Barcelona, Difusión.
2. CHAMORRO, Mª DOLORES et al. [2006]: Ventilador. Barcelona, Difusión.
3. Torrego, Leonardo Gómez (2002). *Gramática didáctica del español*. Madrid: Ediciones SM.
4. *Nueva Gramática de la lengua española*. Madrid: RAE, 2008.
5. Виња, Војмир (1991). *Шпањолско-хрватски или српски рјечник*. Школска књига, Загреб
6. Gómez Torrego, Leonardo (2002). *Gramática didáctica del español*. Ediciones SM, Madrid
7. CLAVE : *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002
8. *Diccionario de la lengua española*. Madrid: RAE, 1992.

Класични језик 1 - латински 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:---

Циљ предмета Упознавање студената са граматичким системом латинског језика и местом латинског језика у групи индоевропских језика и његовим даљим развојем.

Исход предмета

Савлађивање основа латинске граматике ради читања и коришћења античких, средњовековних и нововековних текстова-извора у оригиналу како би студенти разумели историјске, друштвене, културне и језичке процесе, као и различита филозофска учења и праваца, затим усвојили научну и стручну терминологију, уочили суштинске сличности и веза са другим индоевропским језицима.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. УВОДНИ ДЕО Индоевропски језици и порекло латинског језика. Важност проучавања латинског језика. Извори за познавање латинског језика. Кратак преглед компаративних студија индоевропских студија и латинске филологије. Класични и структурални метод у науци о језику. Историјска граматика. Писмо, изговор (класичан и традиционални), нагласак.
2. ФОНЕТИКА Систем гласова. Основне гласовне промене. Трагови ИЕ апофоније.
3. МОРФОЛОГИЈА Морфолошки систем – врсте речи и типови флексије. Именски и глаголски систем. Род, број. Падежни систем и типови деκлинација. Морфемска анализа (корен, основа, наставци) и промена именица и придева: О, А, У, Е и мешовите деκлинације. Глаголи: стање, начини, лични наставци. Конјугације. Образовање основа. Времена презентске основе. Помоћни глагол.
4. СИНТАКСА И СТИЛИСТИКА Делови реченице и ред речи. Атрибутски и предикатски положај. Конгруенција.

Практична настава

Вежбање читања, писања, промена и превођење на одабраним оригиналним текстовима.

Литература

М. Будимир, *Litterae Latinae*, Београд, 1972.

Б. Шијачки Маневић, *Граматика латинског језика*, Београд 1996.

Д. Грабовац, *Liber Latinus*, 1988,

М. Ивић, *Правци у лингвистици*, Љубљана 1978

А. Меје, *Увод у упоредно проучавање индоевропских језика*, Београд 1965.

Јован Ђорђевић, *Латинско-српски речник*, Београд 1997 (репринт)

Група аутора, *Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije*, Zagreb 1960.

Класични језик 2 - латински 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: положен Класични језик 1- латински 1

Циљ предмета Проширивање знања студената из граматичког система латинског језика, основама епиграфике и теоријом превођења.

Исход предмета

Даље савлађивање основа латинске граматике ради читања и коришћења античких, средњовековних и нововековних текстова-извора у оригиналу како би студенти разумели историјске, друштвене, културне и језичке процесе, као и различита филозофска учења и праваца, затим усвојили научну и стручну терминологију, уочили суштинске сличности и веза са другим индоевропским језицима.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. УВОДНИ ДЕО Понављање.
2. МОРФОЛОГИЈА Именски систем. Компарација придева и прилога. Заменице. Бројеви. Предлози. Глаголи и времена. Времена перфекатске основе, перифрастични облици и времена. Стања: актив и пасив. Начини: индикатив и императив. Помоћни глагол.
3. СИНТАКСА И СТИЛИСТИКА Основно о синтакси падежа –значење и употреба. Основно о синтакси реченице-независне реченице. Синтакса глагола – времена и начини, њихово значење и употреба. Основне стилске карактеристике.
4. КЊИЖЕВНОСТ. Периодизација римске и латинске књижевности. Главни представници (историчари, филозофи, прозни писци и песници).

Практична настава

Вежбање читања, писања, промена и превођење на одабраним оригиналним текстовима.

Литература

М. Будимир, *Litterae Latinae*, Београд, 1972.

Б. Шијачки Маневић, *Грамматика латинског језика*, Београд 1996.

Д. Грабовац, *Liber Latinus*, 1988,

М. Ивић, *Правци у лингвистици*, Љубљана 1978

А. Меје, *Увод у упоредно проучавање индоевропских језика*, Београд 1965.

Јован Ђорђевић, *Латинско-српски речник*, Београд 1997 (репринт)

Grupa autora, *Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije*, Zagreb 1960.

Класични језик 3 - латински 3

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен Класични језик 2- латински 2

Циљ предмета Упознавање студената са синтаксичким граматичким системом латинског језика и прегледом римске и латинске књижевности, као и са стручном терминологијом.

Исход предмета

Продубљивање знања из латинске граматике ради читања и коришћења античких, средњовековних и нововековних текстова-извора у оригиналу како би студенти разумели историјске, друштвене, културне и језичке процесе, као и основе историјске граматике латинског језика, затим развој латинског до настанка романских језика. Курс посебан акценат ставља на улогу латинског језика и римске књижевности на европску културу и традицију, јер је латински био званични језик администратације, цркве и науке у Европи до 19. века.

Садржај предмета

Теоријска настава

УВОДНИ ДЕО Важност проучавања латинског језика и рецепција.

МОРФОЛОГИЈА. Понављање именског система. Одступања у деклинацијама. Понављање глаголског система. Неправилни и непотпуни глаголи, депонентни и семидпонентни глаголи. Безлични глаголи. Глаголска имена. Партиципи. Инфинитиви. Герунд и герундив. Супин. СИНТАКСА И СТИЛИСТИКА Инфинитив. Инфинитивске конструкције. Акузатив и номинатив са инфинитивом. Партицип. Партиципске конструкције (апсолутни аблатив). Синтакса падежа и реченица. Перифрастичне конјугације (активна и пасивна). КЊИЖЕВНОСТ Главне књижевне врсте и предтсваници. Читање старих рукописа-основе латинске палеографије.

Практична настава

Вежбање читања, писања, промена и превођење на одабраним оригиналним текстовима и рукописима.

Литература

М. Будимир, *Litterae Latinae*, Београд, 1972.

Б. Шијачки Маневић, *Граматика латинског језика*, Београд 1996.

Д. Грабовац, *Liber Latinus*, 1988.

Јован Ђорђевић, *Латинско-српски речник*, Београд 1997 (репринт).

Класични језик 4 - латински 4

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен Класични језик 3- латински 3

Циљ предмета Продубљивање знања из синтаксе латинског језика и римске и латинске књижевности са посебним акцентом на рецепцију у европским књижевностима.

Исход предмета

Продубљивање знања из латинске граматке ради читања и коришћења античких, средњовековних и нововековних текстова-извора у оригиналу како би студенти разумели историјске, друштвене, културне и језичке процесе, као и основе историјске граматике латинског језика, затим развој латинског и његовог конзервирања у образовним институцијама. Курс посебан акценат ставља на улогу латинског језика и римске књижевности на европску културу и традицију.

Садржај предмета

Теоријска настава

МОРФОЛОГИЈА: Начини: конјунктив (морфолошки облици). 3. СИНТАКСА И СТИЛИСТИКА Употреба начина. Конјунктив у независним реченицама. Конјунктив у зависним реченицама. Consecutio temporum. Oratio obliqua. Стилске карактеристике, фразеологија и синонимија. 4. КЊИЖЕВНОСТ Развој филологије и књижевне теорије. Хришћанска књижевност на латинском језику. Средњовековни и нововековни латинитет. Утицај римске књижевности на европску и српску књижевност и културу. 5. ИСТОРИЈА ЈЕЗИКА Неговање и конзервирање латинског језика. МЕТРИКА Основни појмови метрици, ритму и просодији у римској поезији.

Практична настава

Вежбање читања, писања, промена и превођење на одабраним оригиналним текстовима. Презентација семинарских радова.

Литература

М. Будимир-М. Флашар, *Преглед Римске књижевности*, Београд, 1963.

М. Будимир, *Litterae Latinae*, Београд, 1972.

Б. Шијачки Маневић, *Граматика латинског језика*, Београд 1996.

Д. Грабовац, *Liber Latinus*, 1988.

Оксфордска историја римског света, група аутора, Београд, 1999.

Јован Ђорђевић, *Латинско-српски речник*, Београд 1997 (репринт)

Основи граматике српског језика: фонетика и морфологија

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Упознавање са историјатом стандардизовања српског језика. Овладавање основним знањима о устројству функционисања фонолошког и морфолошког система српског језика.

Исход предмета: Савладане основе граматике српског језика. Могућност коришћења литературе на српском језику

Садржај предмета

Теоријска настава: Књижевни језик код Срба у предвуковском периоду. Вукова правописна и језичка реформа. Стандардни српски језик данас. Увод у фонологију: основни појмови, консонантске и вокалске фонеме: инвентар. Прозодијски систем: инвентар и дистрибуција. Фонолошке алтернације. Основни појмови морфологије. Врсте речи и њихове основне карактеристике. Лексичко-семантичке и морфолошке карактеристике именичких речи. Категоријална обележја глагола. Глаголске врсте и структура грађења глаголских облика.

Практична настава (вежбе): Рад на тексту, говорне вежбе, провера знања тестирањем

Литература:

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за I разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1980;

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за II разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1977;

Клајн, Иван. *Језик око нас*, Београд: Нолит, 1980;

Клајн, Иван. *Граматика српског језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005;

Мразовић, Павица. *Граматика српскохрватског језика за странце*. Сремски Карловци/Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009;

Пешикан, Митар; Јерковић, Јован; Пижурица, Мато. *Правопис српског језика*, Нови Сад: Матица српска, 2010;

Станојчић, Живојин; Поповић, Љубомир; Мицић, Стеван. *Савремени српскохрватски језик и култура изражавања*, Нови Сад/Београд: Завод за уџбенике, 1989 [или неко од каснијих издања];

Стевановић, Михаило. *Савремени српскохрватски језик (Граматички системи и књижевнојезичка норма)*, I и II, Београд: Научна књига, 1979;

Силић, Јосип; Прањковић, Иво. *Граматика хрватског језика за гимназије и висока училишта*, Загреб: Школска књига, 2005.

Основи граматике српског језика: синтакса

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основним знањима о устројству функционисања синтаксичког и семантичког система српског језика.

Исход предмета: Савладане основе синтаксичко-семантичког система српског језика. Могућност коришћења литературе на српском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава: Синтаксичке структуре (конструкција, синтагма, клауза, реченица), синтагматски и реченични односи. Основна структурно-функционална и семантичка обележја падежног система. Реченица, типологија. Проста реченица: структурирање, реченични конституенти и њихова дистрибуција. Сложена реченица: типологија.

Практична настава (вежбе): Рад на тексту, говорне вежбе, провера знања тестирањем

Литература:

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за I разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1980;

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за II разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1977;

Клајн, Иван. *Језик око нас*, Београд: Нолит, 1980;

Клајн, Иван. *Грамматика српског језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005;

Мразовић, Павица. *Грамматика српскохрватског језика за странце*. Сремски Карловци/Нови Сад: Издавачка књижевна Зорана Стојановића, 2009;

Пешикан, Митар; Јерковић, Јован; Пижурица, Мато. *Правопис српског језика*, Нови Сад: Матица српска, 2010;

Пипер, Предраг и др. *Синтакса савременог српског језика. Проста реченица*. Београд: Институт за српски језик, Београдска књига, Матица српска, 2005;

Станојчић, Живојин; Поповић, Љубомир; Мицић, Стеван. *Савремени српскохрватски језик и култура изражавања*, Нови Сад / Београд: Завод за уџбенике, 1989 Стевановић, Михаило. *Савремени српскохрватски језик (Грамматички системи и књижевноречничка норма)*, I и II, Београд: Научна књига, 1979;

Силић, Јосип; Прањковић, Иво. *Грамматика хрватског језика за гимназије и висока училишта*, Загреб: Школска књига, 2005.

Увод у лингвистику

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Упис у први семестар студијског програма

Циљ предмета: Овладавање основним знањима о језику и науци о језику.

Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о језику као систему знакова и као основном човековом комуникацијском средству, као и основна знања о лингвистици као науци о језику. Оспособљен је да се користи основном лингвистичком литературом.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Лингвистика и филологија. 2. Језик: језичка способност, језичко знање, употреба језика – дефиниције језика – постанак и развитак језика – класификације језика. 3. Језик као семиолошка појава. 4. Језички систем: нивои језика и нивои лингвистичке анализе. 5. Комуникација: елементи комуникацијског процеса – језик као основни комуникацијски код – функције језика – говорни чинови и конверзациони принципи – нејезички комуникацијски кодови – граматика друштвеног статуса. 6. Писмо: историјат писма – правопис и правописни принципи – говорни и писани језик – елементарна и функционална писменост. 7. Језик – култура – друштво. 8. Језик – мишљење – когниција. 9. Усвајање језика – говорни поремећаји. 10. Језичка политика – планирање језика – раслојавање језика – стандардни језик.

Практична настава: Студенти стичу увид у основну (опше)лингвистичку литературу на основу које припремају предиспитни тест.

Литература

Уџбеници (комплементарни):

Radovanović, Milorad 1986² / 2003³. *Sociolingvistika*. [Poglavljja: I-IX, 13-197.] Novi Sad: Dnevnik, Književna zajednica Novog Sada / Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Radovanović, Milorad 1997. *Spisi iz kontekstualne lingvistike* [Poglavljje II: *Filologija, retorika, lingvistika* – tekstovi: *Filologija i lingvistika*, 79-107, i *Retorika: Verbalna i neverbalna komunikacija*, 108-128.] Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Литература за рад на часовима семинара две библиографске јединице по избору:

Bugarski, Ranko 1984². *Jezik i lingvistika*. [Poglavljja: *Lingvistička tipologija*, 62-91. *Jezičke univerzalije*, 92-130. *Jezička relativnost*, 131-184.] Beograd: Nolit (Biblioteka sazvežđa).

Bugarski, Ranko 1983². *Lingvistika o čoveku*. [Drugi deo: *Aspekti jezika*, 147–229.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

Bugarski, Ranko 1986. *Jezik u društvu*. [Poglavljja: I–II, 15-70. III–VII, 71–236.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

Бугарски, Ранко 1993. *Језици*. Нови Сад: Матица српска (Библиотека Свезнање). [/ Bugarski, Ranko. 1997. *Jezici*. Sabrana dela Ranka Bugarskog, knj. 9. Beograd: Biblioteka XX vek.]

Бугарски, Ранко 1996. *Писмо*. Нови Сад: Матица српска (Библиотека Свезнање). [/ Bugarski, Ranko, *Pismo*. Sabrana dela Ranka Bugarskog, knj. 10. Beograd: Biblioteka XX vek.]

Bugarski, Ranko 2001. *Lica jezika*. Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko 2002. *Nova lica jezika. Sociolingvističke teme*. Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko 2003¹/2006². *Žargon. Lingvistička studija*. Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko 2005. *Jezik i kultura*. Beograd: XX vek.

Bugarski, Ranko 2009. *Evropa u jeziku*. Beograd: XX vek.

Giro, Pjer 1983². *Semiologija*, Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek).

Kalve, Luj-Žan 1995. *Rat među jezicima. Jezičke politike*. Beograd (Biblioteka XX vek).

Kristal, Dejvid 2003. *Smrt jezika*. Beograd: Biblioteka XX vek.

Moris, Dezmond 2005. *Goli majmun*. Niš: Zograf.

Moris, Dezmond 2005. *Otkrivanje čoveka. Vodič kroz govor tela*. Niš: Zograf.

Hol, Edvard 1976. *Nemi jezik*. Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek).

Пипер, Предраг 1998. *Увод у славистику 1*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Radovanović, Milorad 2004. *Planiranje jezika i drugi spisi*. Novi Sad, Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Škiljan, Dubravko 1998. *Javni jezik*. Beograd: Biblioteka XX vek.

Увод у историју лингвистике

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Увода у лингвистику

Циљ предмета: Овладавање основним знањима о историји науке о језику

Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о историји лингвистике као науке о језику – теоријским правцима и школама од древних граматичарских традиција до савремених лингвистичких праваца. Оспособљен је да се користи основном литературом о историји лингвистике.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Античко доба – Грчка и Индија. 2. Од Римљана до 18. века. 3. Наука о језику у 19. веку. 3.1. Компаратисти. 3.2. Младограматичари. 3.3. Биолошки натурализам. 3.4. Вилхелм фон Хумболт. 3.5. Бодуен де Куртене. 4. Наука о језику у 20. веку. 4.1. Структурална лингвистика. 4.2.1 Фердинанд де Сосир и Женевска школа. 4.2.2. Роман Јакобсон и Прашка школа. 4.2.3. Луис Хјелмслев и Копенхашка школа. 4.2.4. Амерички структурализам. 4.2. Генеративна лингвистика – Ноам Чомски. 4.3. Контекстуална (/интердисциплинарна) лингвистика. 4.3.1. Антропололингвистика. 4.3.2. Психоллингвистика. 4.3.3. Социоллингвистика. 4.3.4. Прагматика. 4.4 Когнитивна лингвистика.

Практична настава: Студенти стичу увид у основну литературу из историје лингвистике на основу које припремају предиспитни тест.

Литература

Уџбеник:

Ivić, Milka. 2001⁹. *Pravci u lingvistici*. [Samo poglavlja i odeljci koji se odnose na teme predviđene programom i dodatak "Lingvistika u devedesetim godinama".] Beograd (Biblioteka XX vek).

Литература за рад на часовима семинара две библиографске јединице по избору:

Bugarski, Ranko. 1984². *Jezik i lingvistika*. [Poglavlje: *Jezik i jezici u istoriji lingvistike*, 23-61.] Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Bugarski, Ranko. 1983². *Lingvistika o čoveku*. [Prvi deo: *Lingvistički pravci*, 11–143.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

Bugarski, Ranko. 1986. *Jezik u društvu*. [Poglavlja: VIII-X, 237–308.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

De Sosir, Ferdinand. 1977². *Opšta lingvistika*, Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa"). [/ 1996 Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.]

Jakobson, Roman. 1966. *Lingvistika i poetika*. Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Јакобсон, Роман. 1986. *Шест предавања о звуку и значењу*. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада.

Kaler, Džonatan. 1980. *Sosir. Osnivač moderne lingvistike*. Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek).

Lajons, Džon. 1974. *Lingvistička revolucija Noama Čomskog*, Beograd: Duga (Biblioteka XX vek).

Munen, Žorž. 1996. *Istorija lingvistike. Od početaka do XX veka*. Beograd (Biblioteka XX vek).

Ostin, Džon. L. 1995. *Kako delovati rečima. Predavanja na Harvardu 1955. godine*. Uredili: Dž. O. Armson, Marina Zbisa. Novi Sad: Matica srpska (Biblioteka "Korist i razonoda").

Sapir, Edvard. 1992. *Jezik*. Novi Sad: Dnevnik (Biblioteka "Studije").

Čomski, Noam. 1979². *Gramatika i um*. Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Образовање за инклузију

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Стицање базичног корпуса знања о противречностима и перспективама образовања у глобалном друштву, усвајање педагошке концепције инклузивног образовања и разумевање специфичности инклузивне наставе.

Исход предмета

Овладаност основним знањима из области инклузивног образовања, сензибилизација за проблеме ученика са посебним потребама и рефлексивно-стваралачки приступ инклузивној образовној пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава: Противречности и перспективе образовања у глобалном друштву. Различитост и образовање за све. Образовање у различитости и за различитост. Појам инклузивног образовања. Истраживања индивидуалних разлика и различити приступи разликама. Расне, родне, етничке, културне, когнитивне, ефективне, конативне, мотивационе и друге разлике међу ученицима. Одељење: хомогено, хетерогено. Савремено схватање одељења као групе по свему неједнаких ученика. Педагошки одговор на плурализам разлика у настави: персонализација наставе. Инклузивна настава. Принципи и услови инклузивне наставе. Ученици са тешкоћама и проблемима у развоју. Даровити ученици. Специфичности и иновативне форме образовања даровитих.

Литература:

- Suzić, N. (2008) Uvod u inkluziju, XBS, Banja Luka
- Hrnjica, S. i saradnici (2007): Škola po meri deteta, Priručnik za rad sa učenicima redovne škole koji imaju teškoće u razvoju, Beograd: Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu i „Save the children“
- допунска
- Илић, М. (2009.) Инклузивна настава, Филозофски факултет, Источно Сарајево
- Salend, S.J. (2008) Creating Inclusive Classroom, Pearson Pentice Hall, New Jersey
- Инклузивно образовање, (2011) Тематски зборник (Ур. Мара Ђукић и др.), Филозофски факултет, Н.Сад
- Мандић, П., (1990), Индивидуална комплексност и образовање, Научна књига, Београд

Образовне реформе у Европи

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

- Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету.
- Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању.
- Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору.
- Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.

Исход предмета

Након успешно савладаног предмета, студенти ће моћи:

- Да дефинишу основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету.
- Да објасне утицај друштвеног контекста на образовни систем.
- Да критички анализирају и упоређују различите образовне системе и реформске правце.
- Да процене активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања.
- Да се изразе јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове.
- Да учествују у раду тима и разумеју и поштују друго мишљење.

Садржај предмета

Теоријска настава

Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.

Литература

1. Квалитетно образовање за све - изазови реформе образовања у Србији. (2004). Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије
2. EFA global monitoring report 2005. (2004). Education for all: The quality imperative. Paris: UNESCO
3. Wößmann, L., Schütz, G. (2006). Efficiency and equity of European education and training policies. u: *CESifo Working Paper, European Expert Network on Economics of Education*, Analytical Report for the European Commission, <http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/eenec.pdf>
4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009). »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher

Education, in: *European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development*, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146

Медијска писменост

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Стицање знања о функционисању медија из перспективе публике и образовних политика. Уочавање и деконструисање стратегија медија у конструисању реалности: а) на академском нивоу савладавање знања и вештина о професији новинар; б) савладавање медијске писмености. Циљ је и стицање специфичних знања о креирању образовних програма о медијима.

Исход предмета: Сечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Предлози курикулума за медијску писменост. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу.

Садржај предмета: Сечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Предлози курикулума за медијску писменост. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу

Литература:

- Валић Недељковић, Д. *О новинарству и новинарима*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2007.
- Валић Недељковић, Д. *Прилози "медијској свесности"*. У Књига за медије – медији за књигу. Београд: Клио, 2008.

Информатичка писменост

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основама рада у MS Windows оперативном систему, претраживању и коришћењу интернета, израдом и форматирањем докумената у MS Wordu (са нагласком на писање семинарских радова), израдом презентација у MS PowerPointu, табеларним прорачунима у програму MS Excel и елементарним методама израде веб страница.

Исход предмета: Сечена знања ће омогућити студенту напредно кориштење рачунара и сервиса интернета у свим поступцима проналажења, прибављања, квалитетне обраде и анализе информација, као и презентације и слања информација помоћу интернета. Курс обухвата садржаје потребне за полагање Microsoft Certified Application Specialist (MCAS) и/или European Computer Driving Licence (ECDL).

Садржај предмета

Теоријска настава: Основи рачунарских система (хардвер и софтвер, представљање и обрада информације у рачунару, рачунарске мреже). Елементи историје рачунарства. Оперативни систем

MS Windows XX. Браузери MS Internet Explorer и Firefox. Интернет. Веб и скрипт језик HTML. Програмски пакети MS Word, MS Excel, MS Power Point.

Практична настава: Windows и интернет (рад са датотекама и кориштење интернета), MS Word (обрада текста), MS PowerPoint (презентација), MS Excel (табеларни прорачуни), HTML (елементарне методе за израду веб страница), вебмејл.

Литература:

- ЕЦДЛ 5.0, Модул 1. *Основе информационих и комуникационих технологија*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 2. *Коришћење рачунара и рад с датотекама*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 3. *Обрада текста*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 4. *Табеларни прорачуни*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 6. *Презентације*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 7. *Интернет и комуникација*. Микро књига, 2010.
- Cox, J. et al. MCAS. *Study Guide: 2007 Microsoft Office System*. Microsoft Press, 2008.
- Гелер, З, Бала К. *Информатика 1*, www.freewebs.com/infozad.
- Лаловић, И. *Информатика 1: Концепти предавања*. CD запис, Нови Сад, 2006.

Семиотика културе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Курс није за студенте прве године

Циљ предмета

Упознавање студената са основним поставкама семиотичких истраживања и њихове примене на подручју проучавања културе.

Исход предмета

Студент је способан да сам изврши семиотичку анализу неке појаве у култури.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Појмови семиотике и културе. Основе семиотике: учења о знаку (Де Сосир, Пирс). Типологија знакова. Денотација, конотација, идеологија. Опозиције: дигиталне, аналогне, поларне, мултиполарне; деконструкција опозиција. Парадигматика и синтагматика. Метафорични и метонимијски пол. Код и систем, енкодирање и декодирање, сигнал и језик, код и субкод, првостепени и другостепени. Врсте кодова: друштвени (вербални и невербални); текстуални; интерпретативни (перцептивни, идеолошки).

II Општа семиотика и посебне семиотике: семиотика града, семиотика историје, књижевна семиотика, семиотика свакодневног живота, визуелна семиотика, семиотика рекламе. Семиотика културе (границе културе, спољашње/унутрашње; функционисање културе; динамизам културе; типологија културе).

III Како урадити семиолошку анализу?

Практична настава: Вежбе

Анализа примера

Литература

1. Ј. Лотман, *Семиосфера*, Нови Сад 2005.
2. „Огледи из типологије културе „*Трећи програм*, бр. 4, Београд 1974.
3. Ч. Морис, *Основе теорије о знацима*, Београд 1975.
4. У. Еко, *Култура, информација, комуникација*, Београд 1973.
5. Н. Грдинић, *Семиотика културе*, презентације

Веб дизајн

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основама израде веб страница и система за управљање садржајем.

Исход предмета: Познавање језика за означавање хипертекста (*HTML*) и каскадног описа стилова (*CSS*) омогућиће студентима разумевање и примену основних алата за израду веб страница. Студент треба да савлада и коришћење система за управљање садржајем (*CMS*) и коришћење WYSIWYG едитора за визуелну израду веб страница.

Садржај предмета

Теоријска настава: Упознавање са основама језика за означавање докумената и каскадног описа стилова. Формирање и одржавање веб садржаја, организовање садржаја блогова и web локација помоћу система за управљање садржајем (*Joomla, Word Press*), инсталирање и конфигурирање ових система. Визуелна израда веб страница коришћењем WYSIWYG едитора.

Практична настава: На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.

Литература:

- Hill, J. Brannan, J.A. *Briljantno HTML5 i CSS3*. CET, 2011.
- Hussey, T. *Naučite Word Press*. Mikro knjiga, 2011.
- North, Б. М. *Joomla! 1.5: priručnik za korisnike*. Mikro knjiga, 2010.

Род и приповедање

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Циљ курса је да се преиспита однос категорије рода (gender) и приповедних поступака у књижевном тексту, односно да се на примерима репрезентативних књижевних дела писаних у различитим епохама осветле историјски, културни, теоријски и вредносни критеријуми који су утицали на исказивање родних улога и идентитета у књижевном делу.

Исход предмета

Студенти стичу основна сазнања из области родних студија (историја и терминологија) и женске књижевне историје, и усвајају теоријске моделе родног читања књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Пол и род: историја и примена термина (С. Бовоар, Р. Столер, Џ. Батлер). Гинокритика и истраживање женске књижевне традиције (С. Гилберт, С. Губар, И. Шоволтер). Представљање родних идентитета у књижевности (Џ. Фетерли, Ш. Фелман, К. Милет). Епистемологија и методологија родних студија књижевности (С. Гилберт, С. Губар, А. Колодни). Ауторство и књижевни канон (Х. Блум, С. Губар). Тело и текст (Ш. Фелман, Е. Сиксу, Ј. Кристева)

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Анализа изабраних књижевних текстова из различитих епоха, од средњовековне (Чосер), ренесансне (Шекспир) до романа 19. и 20. века (Е. Бронте, Џ. Остин, Х. Џејмс, В. Вулф), с циљем примене теорије и методологије родних студија.

Литература

Дојчиновић Нешић, Биљана. Гинокритика (1993).

Гордић Петковић, Владислава. На женском континенту (2007).

Милојевић, Ивана и Слободанка Марков (ур.). Увод у родне теорије (2011). (изабрана поглавља)

Showalter, Elaine. A Literature of Their Own: British Women Novelists from Bronte to Lessing (1977).

Showalter, Elaine. A Jury of Her Peers (2009).

Практикум са изабраним текстовима И. Шоволтер, Џ. Фетерли, Е. Мерс, С. Губар, А. Колодни, Џ. Батлер и других.

РЕТОРИКА ТЕКСТУАЛНЕ КУЛТУРЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Б2 ниво знања енглеског језика

Циљ предмета

Проучавањем одлика текстова на енглеском језику три области у којима доминирају текстуални обрасци – потрошачке културе и рекламне индустрије, индустрије забаве (културолошки обрасци на телевизији и филму), и области нових медија (Интернет и дигитални медији), студенти се уводе у процес истраживања у области студија англофоне културе и енглеског језика, те професионалног бављења истраживањем и критиком. Један од главних циљева курса је сензибилизирање студената за препознавање кодова савремене популарне културе кроз одлике текстова које та култура производи, њихово оспособљавање за самостално спровођење семиотичке анализе датих текстова и групног истраживачког пројекта, као и за ефектно представљање резултата истраживања у писаној и усменој форми на енглеском језику.

Исход предмета

Студенти ће умети да самостално анализирају текстуални материјал примењујући принципе семиотичке анализе, да спроведу истраживање на одређену тему, те да своје истраживање прикажу у различитим форматима текста на енглеском језику прилагођеним контексту и циљној публици.

Садржај предмета

Теоријска настава

Културна продукција, разумевање одлика популарне културе. Кључни појмови везани за област студија културе. Проблеми субјективитета и идентитета. Популарна култура – потрошачко друштво, телевизија, текст, публика. Дигитална култура. Урбани простор као културни простор. Језик и популарна култура.

Практична настава:Вежбе

Часови су структурирани око активности везаних за дискусију о унапред дефинисаним темама, читање текстова са листе лектире и критички коментар тих текстова. Низови задатака укључују уводна излагања у вези са темама о којима ће се дискутовати на часовима, те циклусе читања и писања ради развијања и саопштавања идеја у професионалном окружењу. Планирање истраживачког пројекта. Формално усмено презентовање, израда двоминутне презентације истраживачког пројекта и увежбавање излагања у 20x20 формату усмене презентације.

Литература

Barker, Chris. *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage, 2008.

Maasik, S. and Jack Solomon. *Signs of Life in the USA*. Boston, New York: Bedford St. Martins, 2012.

Естетика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са основним правцима и проблемима естетике, која је у правом реду тематизована у свом традиционалном одређењу као филозофија уметности.

Исход предмета

Исход предмета „Естетика“ би требало да оспособи студенте да успешно апсолвирају основне естетичке категорије и проблеме, и да стекну оријентацију у основним правцима савремених естетичких теорија.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам и предмет естетике. Естетика као филозофска дисциплина. Естетика и њој сродне дисциплине. Настанак естетике. Појам уметности у историјском смислу. Естетски феномен. Онтологија уметности. Естетичка аксиологија. Естетичка гносеологија. Класична, модерна и постмодерна уметност. Основни и практички појмови о уметности. Друштвена димензија уметности.

Литература

1. Узелац, М. *Естетика*, Академија уметности, Нови Сад 1999.
2. Адорно, Т., *Естетичка теорија*, Нолит, Београд 1979.
3. Хартман, Н., *Естетика*, Дерета, Београд 2004.
4. Морпурго-Таљабуе, Г., *Савремена естетика*, Нолит, Београд 1968.
5. Еко, У., *Умјетност и љепота у средњовјековној естетици*, Профил, Загреб 2006.
6. Гилберт, К.Е., Кун, Х., *Историја естетике*, Култура, Београд 1969.

РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, значајем детињства као развојног раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развоју појединих психичких функција.

Исход предмета: Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама деце и за узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са децом.

Садржај предмета

Теоријска настава – Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса.

Практична настава, вежбе – Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). Развојна психологија. Нови Сад: Футура публикације.

ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: а) Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања; б) оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у будућем наставничком раду

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- примени сазнања из психологије учења и образовања како би повећао ефикасност педагошких интервенција
- сарађује са школском психолошком службом у изради и реализацији плана индивидуалних и групних психолошких интервенција у образовању

Садржај предмета

Теоријска настава –

- Предмет, карактеристике и улога савремене педагошке психологије
- Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси
- Учење као процес: плато и флукуације у учењу; трансфер учења
- Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси
- Когнитивни способности као детерминанте школског постигнућа
- Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту; саморегулисано учење
- Релације особина личности и школског постигнућа
- Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине
- Улоге наставника; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије
- Тешкоће у учењу: дислексја, дисграфија, поремећаји рачунања, хиперактивносторављање
- Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања

Практична настава, вежбе – Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb,
- Grgin, T. (2004). *Edukacijska psihologija*, Naklada „Slap“, Jastrebarsko
- Zarevski, P. (2002). *Psihologija pamćenja i učenja*, „Naklada Slap“, Jastrebarsko
- Вучић, Л. *Педагошка психологија*, Београд: Друштво психолога Србије (више издања)

ИНТЕРАКТИВНА ПЕДАГОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Увођење студената у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Упознавање са темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Подстицање развоја педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Припремање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.

Исход предмета: Познавање и разумевање темељних педагошких појмова и начела педагошког рада; Развијеност педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за успешно педагошко деловање; Оспособљеност за (само)рефлексију и (само)евалуацију и критички приступ педагошком раду и појавама.

Садржај предмета

Теоријска настава – Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова парадигма у образовању (конструктивизам као теоријско полазиште интерактивне педагогије); Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у васпитно-образовној институцији; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Педагошке компетенције наставника; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Интерактивно учење; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса.

Практична настава, вежбе – У раду семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Роедерс, П. (2003). *Интерактивна настава: динамике ефикасног учења и наставе*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.
2. Кнежевић-Флорић, О. (приредила) (2006). *Интерактивна педагогија*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине
3. Големан, Д. (2001). *Емоционална интелигенција*. Београд: Чигоја штампа;; 3. Милутиновић, Ј. (2011). *Алтернативе у теорији и пракси савременог образовања: пут ка квалитетном образовању*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”;

ДИДАКТИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

- Упознавање студената са темељним сазнањима и кључним питањима дидактике

Усвајање категоријалних дидактичких појмова и развијање критичког мишљења студената

Исход предмета:

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Познаје и разуме научна сазнања из области дидактике неопходна за ефикасне педагошке интервенције
- Овлада основним професионалним дидактичким компетенцијама
- Примењују стечена знања у васпитно-образовној пракси

Садржај предмета

Теоријска настава – Дидактика у систему педагошких наука. Предмет и задаци дидактике као науке о образовању и настави. Категоријални дидактички појмови. Улога и могућности наставе у развоју личности. Појам развијајуће наставе. Циљ и задаци наставе. Динамика и структура наставе као система: димензије, основе, активности, етапе, чиниоци и елементи наставе. Дидактички троугао. Ученик, наставник и наставни садржај. Активност ученика и наставника у настави. Диференцијација и индивидуализација наставе. Облици наставе: са становишта ученика (фронтални, групни, тандем, индивидуални облик), са становишта наставника (индивидуално и тимско поучавање). Методе наставе, различити приступи и класификације. Методе учења, наставне методе, методе научно-истраживачког рада. Медији у настави (наставна техника и технологија), појмовно одређење, класификација. Медији у функцији мисаоне активизације ученика. Наставни садржаји (наставни план и програм, структура, врсте, теорије о избору наставних садржаја). Основне карактеристике савременог уџбеника. Традиционални и савремени наставни системи. Домаћи радови ученика. Планирање и припремање наставника за наставу. -Мерење и оцењивање у настави (врсте, поступци, инструменти).

Практична настава, вежбе – Дискусија и излагање реферата о садржајима теоријске наставе, израда и презентација семинарског рада

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Баковљев, М., (1990), Дидактика, Београд: Научна књига
2. Вилотијевић, М., (2000), Дидактика, Београд: Научна књига
3. Гојков, Г., (2003), Докимологија, Вршац: Виша школа за образовање васпитача
4. Давидов, В.В., (1995), о схватањима развијајуће наставе, сазнавање и настава, Београд: ИПИ
5. Кркљуш, С., (1998), Дидактички диспут (пр. М. Ђукић), Нови Сад: СПДВ
6. Савремени основношколски уџбеник, (пр. Б. Требјешанин и Д. Лазаревић), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2001.